

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJEV NOVO MESTO

Lastnika in izdajatelj: Okrajna odbora SZDL Novo mesto in Kočevje. — Izhaja vsak petek. Posamezna številka 10 din. Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din ali 3 ameriške dolare. — Tekoči račun pri Mestni hranilnici v Novem mestu, št. 616-H-T-24.

Štev. 3 (306)

Leto VII.

NOVO MESTO, 20. JANUARJA 1956

Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Tone Gošnik. Uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. Poštni telefon uredništva in uprave št. 127. Rokopisov ne vrača založniško podjetje »Slov. poročevalce« v Ljubljani. Za tisk od

Z redne letne konference komunistov novomeškega okraja

Komunisti bodo še dolgo odločilna politična sila

V soboto, 14. januarja je bila v Novem mestu okrajna konferenca komunistov, katere so se poleg 172 delegatov osnovnih organizacij udeležili tudi član izvršnega komiteja CK ZKS Janez Hribar, zvezni in republiški poslanci inž. Jože Levstik in Zivko Bernot, Ada Križič, Tone Fajfar, Tomo Brejc, Tone Šušteršič, Franc Krese — Čoban, inž. Vilma Pirkovič, kot gost generalni major Savo Vukelič in drugi.

Izbrpno poročilo političnega stanja v okraju ter pregled dela komunistov na vseh področjih javnega življenja je podal sekretar OK Jože Borštnar, v razpravi pa sta sodelovala poleg delegatov OPO tudi tovariša Janez Hribar in Tomo Brejc.

Obširna ocena političnih, gospodarskih in kulturnih razmer v okraju, ki sta jo na sobotni konferenci dala sekretarjevo poročilo in plodno razpravljanje po njem, je potrdila, da so komunisti v pravkar potekajočem desetletju v veliki meri izvršili svoje osnovno dolžnost: da so se borili za socialistično ureditev in odnose, za vsesplošni dvig prebivalstva in zaostale Dolenjske in za nadaljnje ureditve in razvoj celotnega okraja.

Potem, ko je sekretar okrajnega komiteja Jože Borštnar v uvodu dejal, da je na svetu malo držav, ki bi v kratkem času 10 let v takih pogojih in s tako skromnimi sredstvi dosegle tako ogromne uspehe, kakor jih je na področju znanja ali notranje politike naša mlada socialistična domovina, je podčrtal gospodarski napredek Dolenjske po vojni. Nadaljeval pa je:

»Vendar pa moramo poleg vseh teh uspehov ugotoviti, da smo premalo storili, da bi trenutno razpoloženi ljudje odgovarjajo tem velikim našim uspehom, na poti k nadaljnjim gradivim socializmu. Delovni ljudje so za socializem, sovražnik si ga ne upa odkrito lotiti. Dosedanji

Trgovski, gostinski in turistični delavci so spregovorili

Dolenjske Toplice ter številni trgovski, gostinski in turistični delavci za kraj in čez svoje prve letne skupščine združene sindikata.

38 delegatov iz vse Slovenije je toplo pozdravilo sekretarja Centralnega odbora sindikata trgovcev in gostincev Ceda Jeleniča, predsednika sindikata LR Hrvatske Sme Petruca, predsednika republiškega odbora Zveze sindikatov Janika Rudolfa ter Milana Jurčiča, Borisa Matejca in ing. Miloslava Vohovarja, funkcionarje republiške sindikalne organizacije. Letno skupščino je začel predsednik sindikata Albin Kovač, medtem ko je prebral poročilo letnega sindikalnega dela tajnik Ljudež Fortunat. Letno poročilo je izbrpno in s statističnimi analizami utemeljeno prikazalo precejšnje izboljšanje v poslovanju sindikata, obenem pa ostro obsodilo slabosti v socialističnem trgovanju: prepovedanje potrošnih predmetov, takojšenovno vrženje, spekulativno izkoriščanje trenutnega pomanjkanja potrošnih predmetov, zaračevanje in neekonomično embalažo ter slabo organiziranje in drag promet, ki pogosto povzroči, da se pokvari mnogo prehranbenih predmetov, predno pridejo do potrošnika. Res je, da se blago kvantitativno in kvalitativno izboljšuje, zato pa bi moralo osebje, zaposleno v trgovini, bolj kot doslej skrbeti za ohranjanje ljudskega premoženja. Podatki povedo, da je bilo zaradi pokvarjenih stvari obilo v Sloveniji 84.000 ljudi! Zakaj ocenjuje okvare blaga po materialnosti kot kriminalni, vendar pa so kazni doslej le simbolične. Sindikalne organizacije bodo morale pogostejše klicati na odgovornost povzročitelje in krivce gospodarske škode.

Novo besedo v trgovski mreži bodo imeli poslej potrošniški svet. Skupščina je poveljala načelno vsebino dela potrošniških svetov: potrošniški svet imenuje ljudski odbor in to naobljeno v špecifičnih trgovinah. Ta svet se ne bo vtikal v poslovanje trgovine med delom in tako motil prodajo, pri čem bo imel le pravico sodelovati na sestankih uslužbenstva in dolžnost, da se seznani, ne samo s podražitvami, oziroma položajem tržišča, pač pa tudi v vsem

Sporočamo žalostno vest, da je 16. januarja 1956 nenadoma preminul tovariš

STANKO LUŠIN

član Sveta za turizem pri OLO Novo mesto

Agilnega člana sveta, ljubitelja planin in postržovalnega sodelavca Rdečega križa bomo ohranili v lepem spominu.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR NOVO MESTO

razvoj delavskega in družbenega upravljanja nam to najboljše potrjuje.

Zaradi naših objektivnih in

Za uresničitev novih smernic v praksi

Priprava na okrajno konferenco komunistov novomeškega okraja so bile občinske konfe-

Za sekretarja novega OK ZKS Novo mesto je bil ponovno izvoljen Jože Borštnar

rence, na katerih so povsod govorili tudi o novih smernicah našega nadaljnjega gospodar-

stvenega razvoja. Povsod, tudi na vseh sestankih SZDL in ostalih organizacij, so bile te smernice ugodno sprejete. Zdj gre za to, da naše organizacije to pozitivno razpoloženje množijo, ki pomeni ogromen moralno politični kapital, do kraja izkoristijo tudi v vsakodnevnem, drobem uresničevanju gospodarske politike na vasi, v podjetju in v občini. Vsi smo glasovali z zadovoljstvom za načela te smernice, zdaj pa jih je treba z delom uresničiti, pri čemer smo že našli na vrsto problemov, pri katerih so potrebni posegi političnih organizacij. Gre za to, da se vsi državljani spozna-

skaga razvoja. Povsod, tudi na vseh sestankih SZDL in ostalih organizacij, so bile te smernice ugodno sprejete. Zdj gre za to, da naše organizacije to pozitivno razpoloženje množijo, ki pomeni ogromen moralno politični kapital, do kraja izkoristijo tudi v vsakodnevnem, drobem uresničevanju gospodarske politike na vasi, v podjetju in v občini. Vsi smo glasovali z zadovoljstvom za načela te smernice, zdaj pa jih je treba z delom uresničiti, pri čemer smo že našli na vrsto problemov, pri katerih so potrebni posegi političnih organizacij. Gre za to, da se vsi državljani spozna-

Plačilo akontacije dohodnine iz kmetijstva

V Uradnem listu LRS 31. decembra 1955 je izšel odlok o dolžnosti akontacije in plačevanja dohodnine od kmetijstva za prvo četrtletje 1956.

Ker dohodnine od kmetijstva za leto 1956 še ni odmerjena, določilo občinski ljudski odbor na svojem območju akontacijo dohodnine od 1. januarja do 31. marca 1956 v višini 30 odstotkov od dohodnine, ki je bila odmerjena kmetijskim gospodarstvom za leto 1955. Občinski ljudski odbor mora v 15 dneh po objavi tega odloka določiti znesek akontacije vsemu posameznemu davčnemu zavezancu. Davčni zavezanci so dolžni določeno akontacijo plačati za prvo četrtletje do 15. februarja 1956.

SVOJCEM BIVŠIH ŠPANSKIH BORCEV!

Naprosamo vse svoje bivše borce španske republikanske armade (leta 1936-1939), ki so padli v Španiji ali v vrstah NOB (1941-1945), da javijo svoje naslove in podatke o padlih Glavemu odboru Zveze borcev LRS — španska sekcija.

Novo Kočevje je zraslo na ruševinah

Vse, kar je ostalo po odhodu Kočevjarjev jeseni 1941, so bile prazne vasi. Vanje so se naselile posamezne naše družine, ki so z vsem podpirale partizanske čete, ki so se kmalu pojavile na tem območju in se naglo krepile. Sredi »italijanske« Provincije Lubiana, zasedene s to tisočim okupatorjevimi vojniki, se je pričelo razvijati osvobodeno in po partizanih kontrolirano ozemlje.

Italijanski fašisti so bili besni. Ker se niso upali nastopiti proti partizanskim enotam, so se s toliko večjo »korajžo« vrgli na preganjanje neoboroženega prebivalstva in na požiganje celih vasi. Na veliko so ubijali nezaščitene ljudi, jih vlačili v internacijo na Rab in druga ta-borišča. Samo iz območja občine Kočevje brez priključnih krajev po novi teritorialni razdelitvi so bili ubiti 304 ljudje, od tega 154 borcev. Požganih je bilo 28 vasi, popolnoma uničenih pa 2.700 objektov ter več kot polovica stanovanj. Zelo hudo je bilo prizadeto mesto, ki je bilo večkrat bombardirano in je pretrpelo tudi več srditih spopadov in težkih borb. Ob koncu vojne Kočevja skoraj ni bilo, tako je bilo razdejano. Na kupe ruševin so prišli no-

jo s položajem na gospodarstvem področju, da bodo razumeli širino in nujnost predvidenih sprememb in da bodo globoko prepričani ter s pravimi socialističnim patriotizmom bratili socialistična stališča v gospodarstvu, na zbirnih volivcev, v delavskih svetih, v organih družbenega samoupravljanja in družbene uprave.

Čeprav se strinjamo z načeli nove gospodarske politike, pa na Dolenjskem se vedno srečujemo s pojavom, da pričakujejo posamezniki rešitev od okraja, republike ali zveze. Medtem ko so na primer lani znašali občinski proračuni okoli 120 milijonov din, so letos občinski ljudski odbori skupaj s predvidenimi investicijami predlagali kar milijardo in pol! Čeprav se niso znani obrisi plana za 1956, pa je vendar že zdaj jasno, da s plantanjem takih števk in načrtov ne moremo nikamor. Podjetja in odbori se bodo morali prilagoditi svojemu organskemu razvoju iz lastnih sredstev in kreditnih možnosti, ki bodo na razpolago. Skrbno bomo morali preračunati, kaj je najbolj koristno in kaj neobhodno potrebno. Zaostriti bo treba kar najbolj investicijsko politiko. Se bolj kot dolej se moramo usmeriti na lastne sile, iskati vse možnosti in vse rezerve, ki jih je tudi v našem okraju dovolj.

Preveč hrupa okoli odpuščanja delovne sile

Ko je ocenjeval vprašanje odpuščanja delovne sile in proletarcev, je sekretar Borštnar dejal, da so to vprašanje na sestankih marsikje napačno tolmačili, sektaško reševali in

po nepotrebnem dvigali hrup. Normalno je namreč, da se na zimo razna sezonska dela ustavi, kar je posebno pri gradbenih in gozdarskih podjetjih vsakoletni pojav. Gre pa predvsem za to, da odvisno delovno silo preusmerimo. Tam, kjer je delavcev preveč, posameznik ne more razviti svoje norme in za svoje delo ne more biti pravično plačan. Odpuščali pa bomo vso odvisno delovno silo, neproduktivno in nedisciplinirane delavce.

Zanimivo je, da so ob novih ukrepih najbolj zavpili slabi delavci, razni nergači, medtem ko starejši delavci odobravajo to našo politiko. Načelo pa je, da iz vasi ne pritegujemo nove delovne sile. Brezposelnosti se ni treba bati, viške delovne sile pa je treba pravilno usmeriti, saj imamo poleg tega veliko možnosti za razširitev socialističnih obratov.

Za položaj na vasi je značilno na Dolenjskem dejstvo, da ga ocenjujejo politične organizacije na splošno kot dober, kar pa je enostranska oziroma netočna ocena. Ni dovolj biti

(Nadaljevanje na 2. strani)

BELT - združeni črnomaljski podjetji

Z novim letom sta se združili znani belokranjski podjetji »Belokranjska železovarna« in »Tovarna učil« v enotno podjetje »Belokranjska železovarna in kovinska tovarna« ali skrajšano BELT. To ni nikak izreden ukrep gospodarskih to-

rumov OBLO ali OLO, kajti ta akt je bil predviden že v osnovni zamisli investicijskih programov izgradnje obeh objektov.

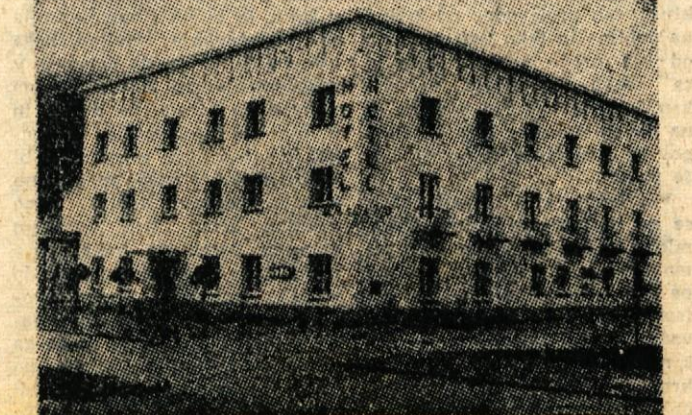
Železovarna se je nekako sredi preteklega leta preselila v novogradeno stavbo, katere udobno urejeni prostori zadostajo sodobni tehniki obratovanja. Po zaslugi prisrčevanja celotnega kolektiva z direktorjem tov. Laknerjem na čelu je tovarna v času šestmesečnega poizkusnega obratovanja prebrodila začetne težave delovnih pogojev v novih prilikah.

Z veliko večjimi težavami pa se je v preteklem letu borila »Tovarna učil«, pred katero so bile z družbenim planom postavljene sorazmerno velike proizvodne naloge, čeprav je bila tovarna še v izgradnji. Pod isto streho, kjer se je gradilo in obnovljalo, je moral delovni kolektiv obvladati tudi tekočo proizvodnjo. Poleg tega je bilo vseskozi odprto tudi vprašanje vodilnega strokovnega kadra, kar je seveda že tako težko stanje za družbeno. Z novembrom je začela tovarna poslovati združena z Železovarno, kar je takoj vplivalo na izboljšanje finančno-ekonomskih razmer v podjetju. Z izterjavitvijo se neporavnanih računov, povečanjem proizvodnje, odprodajo vslednjih finalnih proizvodov ter z zmanjšanjem sorazmerno velikih zalog materiala, je kolektiv uspešno premagal preje, nezadovoljivo finančno stanje.

Novo podjetje BELT ima vse pogoje, da se bo kmalu razvilo v eno najmočnejših industrijskih podjetij Bele krajine. Premostitve bo seveda potrebno še marsikaj zapreko, tako glede dograditve tovarniških objektov, kakor tudi opreme. Podjetje se je odločilo, da opusti lesni obrat ter bo v bodoče razvijalo le kovinskega. Delovni proces v kovinskem obratu bo treba prilagoditi novim delovnim prostorom ter novogradenim obdelovalnim strojem, ki so bili do sedaj še vskladiščeni ali pa le za silo postavljeni, in zato bo sedaj ta obrat prešel v šestmesečno poizkusno obratovanje.

Tovarna BELT bo nudila našemu trgu raznovrstne trgovske in sanitarne litine ter odlične izlive litine in barvasti kovin, različne predmete za kmetijstvo in splošno uporabo, litarske podpornice in orodje, diaprojektore in pantografske svetilke. Da bo ustrezno kvaliteti in cenenosti izdelkov kakor tudi njih komercialnosti, bo potrebno še precej tehničnega obratovanja delovnega procesa, kar zahteva še novega kvalificiranega in visokokvalificiranega kadra.

Ing. B. P.

Hotel »PUGLED« v Kočevju

VREME

Za čas od 20. do 29. januarja. Koncem tega tedna izboljšanje vremena. V prihodnjem tednu zopet pogoste padavine. Bolj se bo ohladilo vreme v dneh do 22. januarja.

Komunisti bodo še dolgo odločilna politična sila

(Nadaljevanje s 1. strani)

zadovoljen z ugotovitvijo, da se kmetje ne pritožujejo nad politiko zaradi sorazmerne dobe letine, finančnih regresov, sorazmerno nizkih davkov in zato,

ker imajo izredno ugoden trg za svoje pridelke. Če vemo kaj vse terjajo ureditve socializma na vasi, potem z desedanjim položajem ne smemo biti zadovoljni.

Do kod smo prišli v rasti socialističnih odnosov na vasi

Razpravljanje na vasi, ki odobrava doseženo gospodarsko politiko na kmečkem področju, se je ponekod odmaknilo od nakazanih smernic. Ne gre za napad na kmetu, kateremu se življenjska raven postopno dviga, temveč gre za to, da se življenje na vasi in odnosi med mestom in vasio do neke mere izpremenijo in odstranijo privilegij, ki jih danes ima. Gre predvsem za krepitev socialističnih stališč, za podružbenje sredstev, s katerimi razpolaga splošna kmečka zadruga. Čeprav so bili v organiziranju splošnih kmečkih združenj tudi na Dolenjskem doseženi

lepi uspehi, je pomanjkanje socialistične perspektive najresnejša slabost kadrov, ki delajo na tem področju. Kot v vrstah organizacij SZDL, tako je tudi v organizacijah komunistov zamrla orientacija v borbi za socialistične odnose na vasi. Čeprav smo dosegli vidne uspehe v življenju, poljedelstvu itd. pa s stanjem in politiko nekaterih KZ ne moremo biti zadovoljni. Premalo skrbimo za večanje združbenih sredstev, vse preveč pa je težnja, da se ves dobiček razdeli v zadrugah le kmetom za njihov oseben razvoj. So še pojavi špekulacij v vodstvih združenj, izkoriščanje

družbenih sredstev, pa tudi razne izgube in malverzacije. Pri tem je sekretar Borštner kritiziral tudi premajhno družbeno kontrolo nad tem področjem našega življenja. Kmečke občine bi prav tako morale obravnavati zadrugo, kakor mesta obravnavajo tovarne. Bolj kakor doslej pa bo treba zadrugo tudi kadrovske okrepiti. Če pa bomo hoteli krepiti družbene fonde preko združenj, državnih posestev in na druge načine, bo pri vsem tem delu neobhodna potreba socialistične usmeritve, ki ne bi šla brez težav na vasi. Organizirane socialistične sile na vasi je treba zato okrepiti ter organizirano in vsebinsko poglabiti delo v Socialistični zvezi, več in boljše politično delati med gasilci, člani Rdečega križa, v kulturnih društvih, pa najrazličnejših tečajih itd. Prvenstvena naloga pa je, da okrepimo politične pozicije v zadrugah in njihovih upravnih odborih, da bodo v njih delali socialisti, ki se bodo zavestno socialistične smeri naše politike na vasi.

spraviti v tek, da bo izvrševal naloge naše demokracije. To je hkrati ureditve duha VI. kongresa ZKS, katerega smernice so še vedno naše napotilo. K temu delu je treba pritegniti vse komuniste, ne pa samo nekaterim nalagati tudi po 10 in 12 funkcij, medtem ko stoji drugi ob strani. Nedelavne članke, ki nečisto razumeti sprejem v oblikah našega političnega dela in nikjer ne delajo, je treba iz organizacije izključiti. Pri utrjevanju družbenosti v organizaciji ne smemo pozabiti na krepitev ženskih društev, v katerih naj bene odločne sprotgovorijo. Komunisti morajo pomagati povsod in v vseh poljih družbenega življenja voditi ljudi. Skrb za mladinsko organizacijo mora biti pri tem vedno na prvo mesto.

Član Izvršnega komiteja CK ZKS Janez Hribar je v uvodu dejal, da je konferenca pokazala viden napredek v smeri družbenega samoupravljanja. Komunisti se čedalje bolj zavajajo velike odgovornosti v razvijanju oblik družbenega življenja. Niso več le predstavniki svoje organizacije, temveč se pojavljajo kot sile, ki se borijo za pravilno ureditve naše politike in socialistične linije. V nadaljevanju je tovarni Hribar dejal, da je nova gospodarska smer predvsem odprava neskladij, ki so v dosežanju razvoja prišli do izraza v naši graditvi. Pri tem moramo izboljšati vse skrite rezave, ki jih še vedno nimamo zanjali in ki se kažejo v raznih oblikah.

Suho razpravljanje samo o dvignitju plač nas ne bo pripeljalo nikamor, če ne bo osnova za take razprave predvsem povečana storilnost in večja delovna disciplina.

Član CK ZKS Tomo Breje je govoril o odgovornosti komunistov za vse, kar je v družbi slabega in dobrega. Politično stanje se izboljšuje med komunisti. Sklepe VI. kongresa je v celoti razumel okraj in njegovo vodstvo, en del v občinskih vodstvih, medtem ko v osnovnih organizacijah ponekod še zdaj začenjajo to v celoti razumeti. To nam nalaga, da moramo biti val skupaj še doslednejši v objasnjevanju političnega dela, še več je treba ljudem razlagati zakone in uredbe. Od tega, kako bomo zdaj resnično izvedli to, kar kažejo nove smernice nadaljnjega razvoja, je odvisna življenjska raven in njen dvig. Pomoč za to delo pa morajo komunisti iskati v oboroževanju z vesnico in marksistično znanostjo, ki jo je treba povezovati s prakso.

Vodstvo novega ukrajinskega komiteja

Na konferenci so delegati izvolili nov ukrajinski komitej ZKS in člani revizijske komisije. Za člana OK so bili izvoljeni naslednji tovarši:

Jože Borštner, Martin Zugelj, Viktor Zupančič, Franc Pirkovič, Niko Belopavlovič, Janez Zunič, Ludvik Kebe, Miha Polovina, Ema Musar, Jože Plavac, Ludvik Golob, Bojan Fabjan, Janez Oven, Franc Zidar, Vlado Berce, Stane Smid, Maks Vale, Franc Košir, Tone Pirč, Franc Jaklič, Martina Petrič, Franc Kojnik, Stana Zula, Franc Vovk, Rado Taufer, Jože Štok, Avgust Jasbinšek, Tone Dvojmoč, dr. Marjan Pavlič, Ludvik Simončič in Rade Vrhnič.

Člani revizijske komisije pa so: Avgust Jasbinšek, Ragina Fij, Jože Knez, Znan Skrinjar in Miha Burja.

Od tedna do tedna

Sele danes bomo zapisali nekaj misli in dejstev o francoskih volitvah, ki so, razumljivo, vzbudile po svetu veliko zanimanje. Trenutek je kaj primeren za to, kajti večer je senat novi francoski parlament. Za novi parlament je značilno predvsem to, da so se levčarske skupine močno okrepile. To velja zlasti za komunistično partijo, ki ima zdaj v parlamentu 52 poslancev, več kakor prej. Delno se je okrepila tudi skrajna desnica, tako imenovano Poujadovo gibanje, ki je tokrat prvič nastopilo na volitvah in prbralo kar 51 poslanskih mest. Pužadisti pod krinko boja za pravičnejše odmerjanje davkov čedalje bolj uveljavljajo fašistična gesla in fašistične metode. O tem pričajo njihovi odredi skomandorsov, ki so delali krvave izgrede med predvolilno kampanjo, o tem pričajo napovedi, da bodo kmalu ustanovili oddelke zelenih straž, dejstvo, da je Pierre Poujade proglasil seba za avdjoja in podobno.

V sredi med skrajno levo (komunisti) in skrajno desno (pužadisti) pa sta mimo drugih manjših skupin republikanska fronta socialistov in radikalnih socialistov Mendès-Francia ter vladni blok desnega centra, v katerem so zbrani neodvisni, zmerni, ljudski republikanci, kmetje, faurovi radikali, gibanje sbranja republikanske levice in še nekatere druge skupine.

Pred zasedanjem parlamenta je bilo v središču pozornosti vprašanje, kdo bo sestavil novo vlado, kdo bo njen predsednik. Republikanska fronta socialistov in radikalnih socialistov pod vodstvom Mendès-Francia in Guy Molleta je dala jasno na znanje, da bo sestavila vlado sama, da bo pripravljena žel.

sprejeti podporo katerekoli stranke v parlamentu. Desničarske skupine, ki so bile doslej na vladni, so najprej odločno nastopile zoper republikansko fronto, potem so svoje stališče nekoliko omilile, sprito nevarnosti, da bi KP Francije z akcijo za ustanovitve krajevnih odborov ljudske fronte iz vrst pristaev socialistov, radikalnih socialistov in KP pritegnila na svojo stran volivce republikanske fronte. Ko to pišemo, najrazličnejše kombinacije v zvezi s tem, kdo bo novi predsednik vlade in katera politična skupina bo imela v njej glavno besedo, še niso zaključene.

Vendar za zdaj najbolje kaže voditeljem republikanske fronte. Ti imajo v parlamentu izmed okrog 600 sedešev samo 126 mandatov, so torej v večini, a vendarle v najugodnejšem položaju, ker je vladna koalicija desnega centra močno diskreditirana, KP še vedno osamljena glede na druge politične stranke in sodelovanje v vladi, pužadisti sprito relativno maloštevilnost in fašističnih metod pa sploh ne pridejo v poštev.

Volitve v Franciji niso princelne trdnje večine, marveč so še bolj zaostrele nasprotja tako v parlamentu kakor v državi. Vendar primerjava volilnih izidov v preteklih letih a sedanji kaže, da se Francija obrača proti levi in da tam išče izhoda iz sedanje zagate, sprito katere država čedalje bolj izgublja vlogo svetovne velesile in ene izmed glavnih evropskih držav.

Ze začetek parlamentarnega zasedanja je prinesel spet dve krizi — krizo vlade, ki sploh še ni sestavljena in krizo v Alžiru ter Maroku, kjer se bliže krvavi boji in od koder prihajajo čedalje glasnejše zahteve po popolni neodvisnosti teh dveh dežel.

Danes je na Dolenjskem zaposlenih desetkrat več ljudi kakor pred vojno

Na Dolenjskem o pravem proletariatu še vedno ne moremo govoriti. Približno 70 odstotkov ljudi živi od kmetijstva. Medtem ko je bilo v stari Jugoslaviji zaposlenih približno 1100 ljudi, včasih državno upravo, smo po osvoboditvi, zlasti pa po letu 1948, zabeležili hitro rast socialističnega sektorja. Danes je v okraju zaposlenih malo manj kakor 12.000 ljudi, kar prepričljivo govori o napredku Dolenjske po osvoboditvi. Večina novozaposlenih ljudi je prišla s podeželja, zaradi stanovanjskih razmer pa ti delavci po večini še stanujejo na vasi, predvsem kmečki sinovi in hčere, kočarji in polkmetje, ki poleg dela v podjetjih delajo tudi še doma. Reti je torej treba, da pravi delavec na Dolenjskem še nastaja. Pomanjkljivosti v delavskem samoupravljanju in v sami proizvodnji je treba gledati zato s tega stališča. Na tem področju so komunisti v okraju vložili ogromno naporov, da bi delavsko upravljanje uresnili v življenju. V 88 podjetjih je izvoljenih 988 delavcev in uslužbencev v delavskih svetih in upravnih odborih, izmed katerih je 287 komunistov, 100 mladine in 180 žena.

pomirljiv odnos do kriminalcev, saj imamo primere intervencij, da bi se kazni kriminalcem omilile ali odložile. Celo v nekaterih organizacijah ZK ni pravega stališča do članov, ki so bili obsojeni zaradi kriminalnih dejanj. Ponekod enostavno trpijo v svoji sredi ljudi,

Čedalje več državljanov v organih družbenega upravljanja

Prehod na nov komunalni sistem je težak mnogo dela, v katerem so politične organizacije v okraju izvršile svojo nalogo. Iz dosežanih izkušenj opazimo, da se novi občinski odbori zavajajo svojih dolžnosti. Njihovi sveti povsod se ne vedo, kaj in kako bi delali. V občinskih upravnih manjka sposobnih uslužbencev, zaradi česar je nevarnost, da se bo razpasla birokracija, posebno še, če sveti ne bodo delali. Zbori volivcev so bili slabo obiskani. Krajevni odbori pa so zaživeli in skoraj povsod že dobro delajo. Premalo je v svetih in odborih žena, ki pa so se pokazale predvsem v socialnem skrbstvu zelo delavne. Nov komunalni sistem pa je odprl pot za široko neposredno in posredno sodelovanje državljanov, ki ga morajo prav komunisti samo

di, ki nimajo nobene legitimacije za članstvo v Zvezi komunistov. Borba proti kapitalistični miselnosti, ki se je začela razraščati med posamezniki v podjetjih v raznih organih, ne bo lahka, če ne bo politična, se pravi ostrina in če ne bodo komunisti spet prvi v tej borbi.

še krepiti in se dosledno boriti proti vsem birokratskim pojavom, samovolji posameznikov v upravi in podobno. V vseh teh uspehih in napredku, ko dela v raznih telesih družbenega upravljanja v okraju nad 1.500 ljudi, se zrcali tudi široko politično delo Socialistične zveze v okraju. Popustila pa je vsebinska in politična utrditev organizacije, saj število članstva (40 odstotkov od vseh volivcev) ne odgovarja dejanskemu razpoloženju ljudi. Med najslabšimi občinskimi organizacijami SZDL so Sentjerne, Kostanjevica in Semič. Komunisti se bodo zato posvetili zdaj predvsem delu v tej in ostalih organizacijah, zlasti tudi v mladinski, ki zajema komaj 32 odstotkov od celokupnega števila mladine.

Razpravljanje je pokazalo naloge, ki so pred komunisti

V plodnem razpravljanju, ki je bilo s celotno konferenco vred prav gotovo eno izmed najboljših v zadnjih letih, so delegati podčrtali glavne naloge. Med temi so:

nenehna pomoč organom oblasti in budnost pred birokratskimi pojavi naj bo stalna naloga komunistov. Naloge novih občinskih ljudskih odborov so vse kaj drugega kakor delokrog prejšnjih občin, ki so bile brez sedanjih pristojnosti. Enostnost komunistov celega okraja mora prihajati od izraza pri vsakem našem delu. Kritičnost in nerazgibanost pri nas ni mesta. Vedeti je treba, da so zlasti na Dolenjskem ljudje pri iskanju socialistične pravice veliko desednejši, kakor v izvrševanju svojih dolžnosti. Nepravil-

Najbolj nevaren je pomirljiv odnos ljudi do kriminalcev

V letu 1955 je bilo pred sodišči v okraju zaradi kriminala obsojenih 150 ljudi, na žalost med njimi tudi komunisti. Bolj nevaren kakor kriminal pa je

LE SLABEMU GOSPODARJU JE VSEENO, KAKŠNO KORIST IMA OD ŽIVINE

Pravi pomen reje živine je gospodarska korist, ki jo nudijo živali, ko dobivamo od njih proizvode, ki so potrebni za našo prehrano in druge namene: meso, maslobo, mleko, jajca, dalje v proizvodnje za industrijsko predelavo (volna, kože, rogovi, kosti, perje), gnoj za vzdrževanje plodnosti zemlje ter za najrazličnejša dela. Če sta prehrana in oskrba pomankljivi, teh proizvodov od živine ne dobimo in tako tudi nimamo od nje prave koristi. Zato je za uspeh živinoreje urejeno krmiljenje posebnega pomena in na prvem mestu od vseh ukrepov za izboljšanje kakovosti naše živine.

Vsa krma, ki jo živali požre, se ne izkoristi za tvorbo mesa, mleka, maslobo itd., ampak samo neki del. Preostalo krmo pa živali porabi za potrebe lastnega organizma, se pravi za vzdrževanje življenja. Ta del krme imenujemo vzdrževalna krma, ker se njene hranilne oziroma energetske vrednosti porabi za delovanje notranjih organov živalskega telesa, za

srce, pljuča, organov za izločanje, za neobhodno delo mišic, za vzdrževanje telesne toplote, za gibanje telesa, skratka za opravljanje življenjskih funkcij. Ker je za dobro izkoriščanje proizvodne lastnosti neke živali najpomembnejša zadostitev po vzdržni krmi, je prav, da smo o tem natančneje poučeni.

KOLIKO KRME ŽIVINI? Vzdrževalna krma je tista količina krme ali krmilnih snovi v krmi, ki bi jih žival porabila za vzdrževanje življenjskega ravnotežja, to je, da ostanje v nespremenjenem stanju, da ne rastejo, ne hiraajo, ne delajo in ničesar ne proizvajajo. V praksi je težko najti primer, da bi ostale živali v nespremenjenem stanju, čeprav dobijo samo vzdržno krmo. Tudi v takem primeru živali še nekaj časa proizvajajo, vendar na škodo svojega organizma. Za proizvodno (mleko, delo) porabi rezervne krmilne snovi lastnega telesa in zato hitro hiraajo, po nekaj mesecih navadno tudi obolijo ali celo podležejo. To kaže, da se tudi pri pomankljavi krme ne smemo omejiti

Zboljšajmo prehrano živini

Večkrat svetujemo živinorejcem, tako v različnih strokovnih člankih, kakor tudi a predavanjih in v razgovorih, ekonomično, čimbolj gospodarsko krmiljenje njihove živine. S tem želimo povedati, naj se uveljavlja tako krmiljenje, da bomo s čim manjšimi količinami krme dosegli čim večjo proizvodnjo, se pravi, kar največ mleka, pri rastku (hitra rast), visoko nesnost in podobno. Takšni nasveti so pogosto premalo točni, preveč splošni in ne povedo bistvenega o takem krmiljenju. Res je, da meremo s pravilno uporabo krme doseči prav lepe uspehe in tako uveljaviti željo slehernega živinorejca o uspehih v njegovi živinoreji. S pametno uporabo krme torej povečamo proizvodnost, oziroma porabimo manj krme za enak uspeh, kakor pri nepremišljenem krmiljenju in porabi krme. To pravilo velja le do neke mere, preko katere vplivamo na večjo proizvodnost samo s povečanjem krmilnega obroka in s kvalitetejnjo krmo. Namen tega članka je predvsem ekonomičnost krmiljenja — da bi pri razpoložljivih zalogah krme dosegli boljše uspehe.

KOTEKS

Daj tudi letos kakor lani in prihodnje leto poziva KOTEKS vse prasičereje in klavnice, da ne zavrejo niti ene kože, temveč skrbno oderejo vse zaklane prasiče, KOTEKS pa jim bo plačal 1-a KOZE PRAŠICE SLOVENSKE PARMSE PO 800 DIN ZA KILOGRAM

je, da pri živalih z visoko proizvodnostjo (dobre molznice) odpade od skupne potrebe krme manjši odstotek na vzdržno krmo kakor pri živalih z nizko proizvodnostjo. Na primer pri kravah z letno molznostjo 2900 do 3500 litrov mleka odpade od celotne količine krme, ki zagotavlja navedeno molznost, okrog 80% na vzdrževanje samega organizma in 40% na proizvodnjo. Pri molznici s 3000 l mleka odpade 50% na proizvodni del krme. Krava izpod 1000 l mleka letno pa porabi preko 80%, celo 90% od skupne krme za vzdrževanje telesa in le 10% do 20% za proizvodnjo. Navedeni primeri nazorno prikazujejo prednost živali, ki imajo boljše proizvodne lastnosti. Te boljše izkoriščajo krmo, zato ceneje proizvajajo ter so večjeja gospodarskega pomena kakor živali slabe proizvodnosti.

KAJ MORA SE VEDETI ŽIVINOREJEC?

Ker vidimo, da odpade v povprečju velik odstotek krme na vzdrževalni del, moramo vedeti, kaj vpliva na količino tega dela krme. Pri tem je močan vpliv teže (velikosti) živali, toplota hlevov, porastost z dialeko, volno, perjem, sama vrsta pa tudi pasma živali, prehrana stanje (kopulacija), gibanje živali in še drugo. Večji, težji živali potrebujejo

Utonil je v mlaki

11. januarja se je Anton Fabjan iz Skočjana 4 okoli 3 ure vračal iz zadružne gostilne v Skočjanu proti domu. Kakih 20 metrov pred hčo je padel v nezavest in obšel v vodi, zaradi česar se je zadušil. Bil je težko živčno bolan.

Toplota hlevov

Toplota hlevov odnosno okolja, v katerem so živali, je do kaj varen čimtelj, ki vpliva na količino vzdržne krme. Z nižanjem temperature se poveča potrebna energija, potrebna za vzdrževanje telesne toplote, s tem pa se poveča tudi količina vzdržne krme. Hladna okolica odvzame živalskemu telesu toploto, ki jo mora organizem sprosti nadomestiti, sicer bi se telesu toplota znižala. Zato potrebuje žival v takem primeru veliko več krme. To velja posebno za tiste živali, ki je stalno zadržane v hlevih in ne v Abi su hitrih toplinskih sprememb. (Nadaljevanje prihodnjt)

RAZPIS

Okrajna zadruga zveza Novo mesto razpisuje mesto molznega kontrolorja za naslednja področja kmetijskih združenj: Kmetijska zadruga Novo mesto, Opatov, Smilje, Kmetijska zadruga Smolenja vas, Brumec, Kmetijska zadruga Skočjan, Šmarjeta, Kmetijska zadruga Mekronog, Trebelno, Kmetijska zadruga Hlinje, Kmetijska zadruga Dvor, Zuzemberk, Smilje, Kmetijska zadruga Zuparje, Mirna, Kmetijska zadruga Trebnje, Kmetijska zadruga Velika Loka, Dobrič, Kmetijska zadruga Sentilovrenc, Veliki Gaber, Kmetijska zadruga Dolenjske Toplice, Strazha, Kmetijska zadruga Stopeč, Podgrad, Kmetijska zadruga Metlika, Radovlje, Kmetijska zadruga Cramelj, Dragut, Kmetijska zadruga Gradac, Arčiči, Kmetijska zadruga Sem, Streliševce, Črnsčevce, Kmetijska zadruga Brtna vas, Vrtna sela, Kmetijska zadruga Mirna peč, Kmetijska zadruga Sentenja, Kmetijska zadruga Kostanjevica, Podbočje, Prekopa. Pogoji: 1. Uspešno dovršena nižja kmetijska šola ali veljavna praksa v živinoreji. 2. Kandidat mora imeti oddelčen vojaški rok in veseliti do živinoreje. 3. Plača po uredbi. Prošnjo je treba poslati do 28. januarja 1956 na OZZ Novo mesto.

Omejitev obratovalnega časa v Novem mestu

Na podlagi sedmega odstavka oblike Državnega sekretariata za gospodarstvo LRS izdala Svet za gospodarstvo OBLO Novo mesto SKLEP o omejitvi obratovalnega časa vlad pomankljajna električne energije: 1. Za vse trgovine se uvede obratovalni čas od 8.22. do 14. do 16.30. ure, razen za prodajalne svežega mesa, kruha, mleka, mlečnih izdelkov in slaščičarn ter trafik, katere obdrti delovni čas obratovalni čas. 2. Leksarji obratujejo kot dostelj. 3. Za obrti uslužnostnega značaja je smatrati mesarje, mlekarne, brivce, frizerje, čevljarje, krojače, šivilje in prevzočnike, za katere ni omejitve. 4. Poslovavnica »Petrola«, ki opravlja dežurno službo, obratuje brez omejitve. Ta odlok stopi v veljavo takoj in velja do preklica. OBLO Novo mesto, Stevilka 12 (1-172) 1. 10. 1. 1956. Predsednik sveta za gospodarstvo Niko Krizanc.

Eksplozija je nevarna igra

Sedemdesetletni Jože Mohar iz Retil 37 (Loški potok) je 14. januarja nasel dom eksplozivni razstreljivo, kakršnega uporabljajo za razstreljevanje kamna delavci pri gradnji ceste Celivce, ki imajo pri tej hiši shrambo. V najde, ni vžigalnik je namestil vžigalnik vrveco in jo zalgal; nameraval je je odvreči, kar pa je bila vrveca prekratka, mu je vžigalnik razneslo v roki. Poškodbe je dobil po roki in tudi po telesu, v nevarnosti pa je tudi eden ogo. Prvo pomoč so mu dali v splošni ambulanti v Ribnici, naskar je bil odpeljan v bolnišnico.

Lažni ženin

Josipa Petrinjaka, doma iz Oko, lica Vardana, so zadrževali vrnjeni organ. Zato se je zatekel k M. P. v Dolnjih Kalčih (Kočevski okraj) in se z njo kmalu bolje sprizdal. Začel jo je snubiti in obljubljati namrsko. Ona mu je verjela, mu dala snavanje in hrano, tudi ga ni hotela prijaviti matičnemu uradu, čeprav je vedela, da ni prijavljen. Ko so ga varnostni organi odkrili, se je pokazalo, da je Petrinjak je lažni ženin, obratovalni M. P. zastoji preživeli nekaj zimskih mesecev.

Inž. Anton Zorc

»DOLENJSKI LIST« Ali ste že naročili Dolenjski list? Pred volitvami v samoupravne organe socialnega zavarovanja

Menim, da ne bom izdal nobene tajnosti, če povem, da sem tudi jaz eden od tistih, ki je vsaj skromno pomagal k razširitvi našega tednika. Lahko mi verjamete, da sem ponosen, da sem

110 dragocenih nagrad je pripravljen za tiste naročnike, ki bodo vsaj do 31. januarja 1956 poravnali celoletno ali polletno naročnino. Za 480 dinarjev imate vsak petek v letu številko »Dolenjskega lista«, ste brezplačno nazgodno zavarovani pri DOZ Novo mesto, sodelujete pa tudi v vsakoletnem nagradnem žrebanju, v katerem bomo letos razdelili našim naročnikom

110 nagrad, vrednih četr milijona din

1. nagrada: najnovejši RADIJSKI APARAT
2. nagrada: kompletno MOSKO KOLO

Ne odlašajte z vplačilom naročnine, nakažite jo še danes!

Zanimivo pismo rojaka iz Francije

Dragi tovariši uredniki!
Ker smo v zadnji dekad let 1955, sem se namenil, da naredim obračun letošnjemu letu in proračun za 1956. Zato bom opravi kot prvo dolžnost za prihodnje leto to, da vam pošljem naročnino za moj dragi »Dolenjski list«, ki nas vse v družini razveseli vsak ponedeljek. Resnično mi je

žal, da ni tu blizu nobenega Dolenjca, da bi mu ga pripotočil. Je edino eden, to je tovariš Kastelic iz Salavmines, ki pa je že naročen nanj. Ostali so po večini »Stajerske in so naročeni na »Zasavski list«. Prosim vas, da za ostalih 100 din pošljete vaš list mojemu svaku v Stopiče. Mogoče bo videl, da je »Dolenjski list« za enega kovača na teden ne samo vreden, ampak tudi potreben, tako za kmeta kot delavca. V čitanju je znanje in v znanju je moč, morala, izobrazba in tudi zdravje. Jaz z ženo in s šestimi otroci sem imel vedno po dva dnevnika doma, brez športnih in kulturnih tednikov, ki jih ima že tako vsak delavec v Franciji.

Jaz kot ostali tovariši — rudarji (in rudarstvo je med najtežjimi poklici), nismo nikoli mislili, da smo izmučeni in da se nam noče ali ne ljubi brati po težkem delu, pač pa je bilo naše geslo že od nekdaj: v eni roki kramp, v drugi pa časopis. Kadar preberem svoj dnevnik, grem šele na ulico, da vem odgovoriti znanca ali pa drugemu na različna vprašanja, kritike, novice itd. Tisti, ki ne bere časopisa, bi po mojem mnenju ne smel imeti volilne pravice, ker sploh ne ve, zakaj gre na volišče.

Sicer pa sem doma opazil, da taki po navadi najbolj stoka, a ne vedo, zakaj jih čenel, ali kakor sem že omenil, mi naš »Dolenjski list« zelo ugaja in v vsakem pogledu in bi ga tudi rad videl v vsaki hiši, če mi bo dana sreča, da se drugo leto spet srečamo v naši dragi domovini in še posebej v naši lepi Dolenjski onstran Krke.

Ko smo se letos peljali nazaj v Francijo, je naša skupnica, ki je štela 88 Slovencev, delala načrte za prihodnjo sezono. Mislim, da je s tem že dovolj povedano. S tem smo krotili domotobijo obupanja, ki se vsakokrat pojavi kot rana, kadar gre

naš rojak spet nazaj v hladno tujino, iztrgan iz objema matere domovine, katere mogoče ne bo več nikoli videl. Da, dragi, to so tisti dolari, franki, goldinarji in marke, to so lepe oblike in darila ter ostalo. On vsega tega ne čuti na sebi, pač pa čuti žaljavo roke v objemu, ko se posavlja od svojih dragih na ročni grudi. Zato pravim, boljše so žganji in domovini kot pogaja v tujini.

Zeliva vsem bralcem »Dolenjskega lista« vse najboljše v letu 1956, vam pri upravi in uredništvu pa veliko zdravja in napredka!

Jože in Ana Martinič,
Leus Pas de Calais
Francija.

Na zaključku bi želel še to, da se uredniški želja izdajatelj Dolenjskega lista, da bi prihajal v tem letu ta list res v vsako hišo naših dveh krajev.

Karel Oražem

VLADO LAMUT: Motiv iz Škocjana

Novo Kočevje je zraslo na ruševinah

(Nadaljevanje s 1. strani)

Rudnik rjavega premoga je dvignil proizvodnjo od 37.000 ton leta 1939 na 160.000 ton v letu 1955. Izkop premoga je mogoče še povečati, vendar so potrebne investicije za gradnjo novega industrijskega tira in separacije. Po dosedanjih ugotovitvah je v zemlji premoga še za 25 let v današnjem obsegu izkoriščanja. Kvaliteta premoga je dobra, glavni potrošnik tega premoga pa je železnica.

Lepo bodočnost ima predelava lesa. Zato je bil zgrajen industrijski obrat z najmodernejšim načinom rezanja in predelave lesa v končne izdelke. Nagel skok v razvoju je napravilo tudi gradbeno podjetje ZIDAR, ki je samo v letu 1954 zgradilo raznih objektov v vrednosti 116 milijonov dinarjev.

Tudi turistično se Kočevje vedno bolj uveljavlja. V okolici je polno lepih izletniških krajev, kot so razne kraške jame, točki živi tudi človeška ribica, veliko je spomenikov iz NOB, parizanskih bolnišnic, tiskarn in drugih zgodovinskih krajev, ne manjka pa niti spomenikov srednjeveške dobe. Poseben priljubljen je Kolska dolina, izredno primerna za športni ribolov in kopanje. Ta dolina s svojo divjo romantiko resnično predstavlja, kot je zapisal v reviji »Tovariši« neki novinar, slovenski »divji zapad«. Izredno lepa in zanimiva je flora na okoliških hribovih. Vedno bolj je zna-

na Krempa nad Borovcem, kjer rastejo narcise.

Kočevska — največje zaledje silvrjavega goveda v državi

Ta trditve ni prav nič pretirana. O tem govore doseženi uspehi in številke. Na zemlji, ki so jo zapustili Kočevarji, je zrasel velik in moderen kmetijski obrat in center živinoreje, katere mlečnost je že presegla uspehe v drugih krajih. Na zemljišču 25.000 hektarov sta danes dve posesti: Kmetijsko gozdarsko posestvo Kočevje in posestvo Snežnik v Kočevski reki. Mnogi črnogledi so obetali posestvu v Kočevju polom. Videli so samo posamezne napake, ki so bile na tej zapušteni, skopi zemlji ob pomanjkanju delovne sile nezgodne, niso pa videli uspehov. Naj govore številke o tej veliki kmetijski tovarni: 3.070 glav goveje živine, nad 972.000 kg mleka, nad 2.800 ton ostalih kmetijskih pridelkov! Pred leti je bila povprečna mlečnost krav 881 litrov, lani pa je bila 2.873 litrov! V hlevih je vedno več krav, ki dajejo 4.000 litrov mleka letno najboljše kvalitete. Hektarski donosi se večajo iz leta v leto. Nekdanji lastniki so pridelali največ 7.000 kg krompirja na hektar, sedaj pa je povprečni pridelavek krompirja na posestvu 20.000 kg na hektar! Podobno je z drugimi kulturami. Na posestvu so bili zgrajeni veliki modernih hlevi in silosi, veliki stala-

novanj, obnovljene pa tudi cele vasi.

Nič manjših uspehov nima posestvo Snežnik v Kočevski reki. V novih, pravkar dograjenih hlevih je živina najboljše pasme; mlečnost krav je redkokdaj izpod 3.500 litrov letno. Posestvo je zgradilo tudi nove ceste, zlasti pa se trudi za izboljšanje življenjskih pogojev delavcev in nameščencev. Zato je zgradilo veliko stanovanjskih hiš in domala elektrificiralo vse vasi, postavilo velik kulturni dom s telovadnico in kino dvorano. Mnoge vasi so dobile tudi tekočo vodo.

Kultura, prosveta in zdravstvo

V občini Kočevje je okoli 30 društev in klubov. Število učenecv in dijakov nenehno narašča. Zgrajene so bile številne nove šole, stare pa obnovljene in povečane. V vseh večjih vaseh poslujejo ljudske knjižnice. Največja je v Kočevju, ki ima blizu 9.000 knjig. Ta knjižnica je samo v enem letu izposodila 30.000 knjig, kar pomeni povprečno deset knjig na enega prebivalca. Kočevje ima tudi popolno gimnazijo, vaješko šolo, večerno gimnazijo ter zelo delavno ljudsko univerzo.

Lep napredek je dosegla zdravstvena služba. Lani je dobil zdravstveni dom nove prostore in sodobno ureditev. Predvidena je tudi gradnja manjše bolnišnice, kar bi bilo za ves okraj velikega pomena. V mestu je tudi dobro urejena veterinarska bolnišnica.

Vse to je le drobec tega, kar je občina Kočevje pridobila v času desetletne svobodne graditve, pa že to je veliko. Trud, vložen v novo gospodarstvo, že daje prve sadove. Ne bo dolgo, ko bodo ljudje na tem področju lepe slovenske zemlje zaživel srečnejše življenje.

Matija Cetinski

svetov oziroma manjših delovnih kolektivov v eno volilno enoto ter iz svojih vrst izvolijo člana za okrajno skupščino Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje.

Zaradi odgovorne družbene naloge, ki jih ima socialno zavarovanje, izbira kandidatov ne bo prav lahka. Menimo, da bo treba pred odločitvijo, koga kandidirati, dobro premisliti, ker je socialno zavarovanje sestavni del socialne politike in zdravstva v naši državi. Razvijati se mora in vključati z našim gospodarskim razvojem, z gospodarskimi možnostmi, ker bi sicer oddaljevanje škodovalo našemu celotnemu razvoju.

Pri volitvah, oziroma kandidiranju v samoupravne organe, ne bi smeli pozabiti na tene, ki se v delu kot politične in socialne delavke dobro izkažejo, in na socialno politiko ne gledajo samo z ožke lokalne stališča, temveč s stališča naše družbe. Takih žena imamo na našem področju mnogo. Tudi zdravstveni delavci — zdravniki, medicinske sestre — bi lahko kot člani skupščine aktivno sodelovali pri nadaljnjem razvijanju zdravstva, kar je zelo važna naloga socialnega zavarovanja.

Pri volitvah v samoupravne organe socialnega zavarovanja morajo biti zainteresirani tudi oblačni forumi in politične organizacije, predvsem pa gospodarske organizacije, saj finančna sredstva za kritja izdatkov v socialnem zavarovanju, ustvarjajo večinoma prav one. Ob pripravah za volitve ne bi smelo biti volivca, ki ne bi bil seznanjen z osnovnimi načeli finansiranja socialnega zavarovanja: da vplačani prispevek predstavlja skoraj polovico zavarovalne plače, da koriščenje socialnega zavarovanja ni zastoj, da je del teh sredstev prispeval sleherni pri svoji plači, da pa jih nekateri koristijo neupravičeno, čisto tudi na škodo tistih, ki so do njih upravičeni in jih nujno potrebujejo.

Neupravičen zahtev za uveljavljanje pravice socialnega zavarovanja je še vedno mnogo.

Spremembe predpisov glede zaostanitve bi ne bile potrebne, če bi ne bilo med upravičenci tudi mnogo neupravičencev, ki po socialnem ali družinskem stanju niso upravičeni do socialnih pravic.

Poudariti moramo, da se je decentralizacija marsikaj popravilo, vendar pa čakajo novovzpostavljeno skupščino na tem področju še velike naloge. Organi samouprave se bodo morali tesno povezati s svojimi volivci, ki jih imajo v naši družbeni skupnosti. Volilne enote bo treba organizirati tako, da bo volilni okoliš predstavljal eno občino, kjer bodo v manjših volilnih enotah, v večjih pa dva delegata za okrajno skupščino, razen v Novem mestu in Črnomlju, kjer je večje število zavarovancev.

Občinski sindikalni sveti, občinski odbori SZDL ter občinski komiteti Zveze komunistov bodo morali aktivno sodelovati v pripravah za predvolilno zbiranje, ki bodo v vseh večjih podjetjih, v manjših pa v združenju po sindikalnih organizacijah. O datumih volitev v posameznih volilnih enotah bodo občinske politične organizacije in oblačni forumi pravočasno obveščeni.

Miha Počrvina

Koristen tečaj v Sušju

Prav vesel sem bil povabila deklet in žena — tečajnic naj se udeležijo zaključka 3-dnevnega tečaja za konzerviranje svinjskega mesa. To je bilo v Sušju 12. t. m. v zadržnem domu. Dekleta in žene šestih vasi iz tega območja so se v kratkem času pod vodstvom tov. Kržanove iz Ribnice mnoga nova in koristna naučile. Dejala so mi, da si še žele podobnih tečajev. Skupno je obiskovalo tečaj 35 deklet in žena. Tečaj so organizirale KZ Ribnica in Sadržica, vso pomoč sta nudila tudi tov. Grebenčeva, učitelj in učiteljica na osnovni šoli v Sušju.

Ob zaključku tečaja so tečajnice servirale nekaj mesnih jedi, katere so same pripravile, in se tudi zavrtle ob zvokih harmonike. (Zem)

Zahvaljujejo se Zvezi borcev v Kočevju

Karmelija Zajc iz Livolda pri Kočevju nam je poslala v objavo zahvalo okrajnemu odboru ZB Kočevje:

»Leta 1942 so italijanski fašisti ubili našega očeta Adolfa Zajca, 1945 pa so belogardisti ubili našo mamo. Tako smo ostali trije nedorošči otroci sami s staro materjo. Izguba očeta in matere je bila za nas hud udarec.

Ze vsaka hiša v vasi Livold je imela električno luč, le naša domačija je bila brez nje, ker nismo bili zmognili plačati za napeljavno. To je zvedel okrajni odbor ZB v Kočevju, ki je tudi drugič skrbel za nas in nas podpiral. Na predlog člana odbora tovariša Rudolfa Vrabčiča nam je elektro-podjetje iz Kočevja napeljalo elektriko v hišo in dalo tudi potreben material. Tako je v našem domu prvič zasvetila

elektrika 27. decembra lani. Okrajnemu odboru ZB in vsem, ki so nam šli v pomoč, se iskreno zahvalimo.

Karmelija Zajc

Dve žužemberški

Stari Zarančič je bil in sarkamtralni krog hiše, da se je vse kadilo. Pa ga pobara sosed, kaj se je zgodilo. »Oh, ta bugec nesrečni, kako je grdo naredil z našo hišo! Najprej mi je sinčka vzel, pa kaj sinčka — zdaj mi je pobral prašiča, prašiča, deset goldinarjev sem dal zanj. Zmeraj sem hodil na zemeljske grobnice, da bi naša pesca po korencih, da bi prašiček hkepel dobil, na, pa se je ta hudiček zaglabil in ga je hntar uzel.«

Škrijer iz Ratja je dobil le hišni zeta. Pri notariju v Žužemberku so delali »čezdajansko« pismo. Ko so se po dolgem pretekanju in spoznavanju, je Škrijer še enkrat krepko poudaril: »Gospod notar, takole bo: 1) Hiša na otroke pade, 2) knava v pisanoj stoji, 3) mat imajo pa do smrti vse notri.«

Dobre delavske menze, izdatna in cenena prehrana — pogoj za zdrave delavce.

Tovarna športnega orodja »ELAN«

BEGUNJE PRI LESCAH, Železn. postaja Lesce-Bled, telefon: Radovljica 248

Tovarna izdeluje: rekvizite za vse vrste športa, reševalne naprave za gasilce, za gorsko reševalno službo in PAZ. — Sodobno opremlja telovadnice, mladinska igrašča in popravila telovadno orodje.

Društvo prijateljev mladine v Kostanjevici je dobro začelo

Poročilo smo že, da smo v Kostanjevici ustanovili Društvo prijateljev mladine. Prav tako je ustanovljeno društvo v Podbočju s pododborem na Gradcu. Kostanjevica pa ima svoj pododbor v Črnci vasi.

Kostanjevsko Društvo prijateljev mladine je krepko prišlo za delo, čeprav je bilo šele pred nedavnim ustanovljeno. Odborniki so s pomočjo prosvetnih delavcev začeli zbirati člane, ki so jih v poznishmo, da je od vsake h še po en član društva, moramo ugovoriti, da so odborniki dobro razpredli svojo organizacijo in jo postavili na široko temelje.

Vse delo društva pa je bilo osredotočeno na Novoletno jelko, za katero smo pripravili precej denarja in materialnih sredstev. Letos je bila Novoletna jelka organizirana sicer še pretežno preko šole, vendar ji je tudi mlado društvo dalo svoj pečat. Pogostili in obdarili smo šest sto otrok. Med obdarovane smo vključili tudi predšolsko mladino. Vsak otrok je dobil dva bogato obložena kruhika, kavo ter paketek, v katerega smo dali za vsakega otroka kos toaletnega mila, poleg tega

pa robček ali nogavice, srajco ali majico, saj smo razdelili okoli pet sto metrov blaga, nekaj sto robcev, nogavice, zobnih čopič, zobnih past št. Skupna vrednost razdeljenega blaga in ostalega znaša več kot 800.000 dinarjev. Solsko vodstvo, kakor tudi vodstvo Društva prijateljev mladine je gledalo, da so bili med mladino razdeljeni take predmeti, ki imajo splošno korist tudi v pogledu zdravstvene prosvete.

Odmev Novoletne jelke je bil na vsak način zelo velik, in to pri starih kakor tudi pri mladih. Vse to novoletno veselje so pripravila razna podjetja in organizacije, ki so prispevale denar ali blago. Na tem mestu se jim iskreno zahvaljujemo,

Zadružno lesno industrijsko podjetje Ljubljana

proizvaja vse vrste pohištva in dele pohištva — vse vrste zabojev in parketov — lesno moko — lignolitno plošče za tlak in za oblogo — žagan les — bakelitno maso in bakelitne izdelke — polaga lignolitni tlak in parkete.

Uprava: LJUBLJANA, Farmova ul. 37 — I. trakt.

Obisk v novomeškem Zdravstvenem domu

»Prosim, kam pa naj grem s tem listkom.« vprašuje zadnje čase veliko bolnikov, ki so napoteni k zdravniku v Novem mestu. V stavbi Mej vrti, kjer so bile do nedavnega vse ustanove zdravstvenega doma in še Okrožni higienski zavod, kjer je bilo vsak dan pravo človeško mravljišče, nekaj tednov ne poslujeja več splošna ambulanta in protituberkulozni dispanzer. Oba sta se preselila v preurejene prostore stare gimnazije v Jenkovi ulici. Marsikateri bolnik tega ne ve, zato išče in sprašuje po mestu.

Tudi ko pride v nove prostore ambulante se ne znajde. V stavbi, kjer je bila prej ambulanta, je bila samo čakalnica in dva majhna prostora. Bolnik je pri enih vratih oddal listek, pri drugih je bil klican k zdravniku. Sedaj je drugače. Bolnik odda listek že v veži, potem pa gre levo ali desno v eno izmed čakalnic, k kateremu zdravniku je pač namenjen. Čakalnici sta

lepi, opremljeni z novim pohištvom in ogrevani. To je nekaj posebej drugega kot v prejšnji čakalnici, ki je bila pravzaprav samo prehodna soba.

Pa niso samo novi in večji prostori zdravstvene ambulante, zaradi česar je delo zdravnikov olajšano in je za čakajoče bolnike dobro urejeno, ambulanta je dobila tudi nekaj sodobnih naprav za uspešnejše zdravljenje. Velik pripomoček zdravnikov je opremljeni laboratorij za krvne in druge preiskave. Razne kritike, češ bolan sem pa mi zdravnik noče priznati, so odslej brez osnove. Preiskave krvi, urina in druge pomagajo zdravniku odkriti bolezen, hkrati pa pomagajo odkriti tistega, ki bi skušal špekulirati na račun zdravljenja. Prej je bil zdravnik navezan le na lastne ugotovitve brez tehničnih pripomočkov, kar pa spričlo velikih števil bolnikov ni bilo vedno mogoče točno zadeti.

Nova pridobitev je tudi soba

za masiranje, opremljena s najnovejšimi aparati. Tega dosedaj nismo imeli. Ze sedaj obiskuje to sobo dnevno po 20 in več bolnikov. V posebno zadovoljstvo je šefu zdravstvenega doma dr. Spiljeru in ostalim zdravnikom nov moderen rentgenski aparat domačega izdelka znamke »Morava«, ki je prav tako med pridobitvami zadnjega časa. Rentgen je prirejen tudi za avtomatsko rentgensko fotografiranje posameznih delov telesa. Aparat je izredno praktičen in pripraven. Človek s ponosom gleda tak domač izdelek. V celoti je okoli 3.700.000 din.

V celoti sta v stari gimnaziji splošna ambulanta in protituberkulozni dispanzer dobila 17 prostorov. Razen uprave in sobe za masažo so vsi prostori v pritličju. Protituberkulozni dispanzer steer mima klovekaj večjih prostorov kot prej, so pa lepe urejeni in imajo ločen vhod. Protituberkulozna služba,

ki je v našem in sosednih okrajih že zelo dobro organizirana, bo v novih prostorih dobila še več možnosti uspešnega dela, zlasti še, ko bo dispanzer kmalu dobil aparat za fluorografiranje. »Ni nobenega dvoma,« pravi šef dr. Spiljer, »kvaliteta dela se bo v novih prostorih in boljših pogojih vsekakor dvignila. To pa je v korist delovnih ljudi in družbe.«

Tudi otroška poliklinika je napredovala

V prejšnjih prostorih zdravstvenega doma so ostali še zobna ambulanta, otroška poliklinika in okrajni higienski zavod. Prvo nadstropje je v celoti za otroško polikliniko. Nova dragocena oprema za dekliški dispanzer, ki jo je dala mednarodna zdravstvena organizacija UNICEF, je velika pridobitev tega oddelka. Zdravstvena zaščita matere in otroka bo sedaj v teh prostorih in s to novo opremo res napredovala. Tu bo tudi posvetovalnica za žene, ki bo poslovala dvakrat tedensko popolnoma brezplačno. Strokovno jo bo vodil dr. Brezec ob pomoči ostalih zdravstvenih delavcev. Sem se je sedaj preselila tudi šolska zobna ambulanta, tu bodo odslej sistematski pregledi otrok. Dr.

Furlanova, ki vodi ta oddelk, da bodo na te sistematske preglede vabili tudi starše, da bodo lahko spoznali otrokovo zdravje. Poleg lepih in novo opremljenih prostorov jim bo delo olajšal še priročni laboratorij in majhni rentgenski aparat za pregled otrok.

Bolje je bolezen preprečevati kako: zdraviti

Zdravstveni dom z vsemi oddelki je ustanova za borbo proti boleznim. V tem je njegov pomen izredno velik, saj je mnogo ceneje bolezen preprečevati kot zdraviti. Tega se dobro zavedajo vsi zdravstveni delavci, ki delajo na tem področju, in moramo jim priznati, da delajo izredno pošteno, tega se zaveda tudi okrajni ljudski odbor in okrajni Zavod socialnega zavarovanja, ki sta omogočila, da je novomeški zdravstveni dom toliko napredoval, tako glede prostorov kot opreme. Šef doma dr. Spiljer z zadovoljstvom poudarja veliko razumevanje OLO in OZSZ za potrebe preventivne službe, prav to poudarja tudi dr. Furlanova in ostali zdravstveni delavci v domu. Res pa je tudi, da je že bilo vsako delo v prejšnjih prostorih nemogoče.

V novih prostorih je tudi veliko več možnosti za redne ordinacije specialistov. Bolnikom ne bo treba več v Ljubljano. Poleg okulista, ki že deli časa redno ordinira ob določenih dnevih, bo v kratkem pričel ordinirati še specialist za kožne bolezni, kmalu na to pa še specialist za živčne bolezni. Razgovarjajo pa se še s specialistom za bolezni nosu, grla in ušes. To bo za bolnike zelo ugodno in veliko ceneje. Seveda bi zdravstveni dom potreboval vsaj še dva zdravnika splošne prakse, kajti po 80 in več bolnikov na enega zdravnika dnevno, je veliko preveč. Uprava doma si bo za naprej prizadevala dobiti potrebne zdravnike in ostali strokovni kader.

Naj na koncu še povemo, da je novomeški zdravstveni dom dobil celotno opremo za dekliški dispanzer, ki jo cenijo na okoli 4 milijone din, zato, ker je izpolnjeval pogoje. Ti pogoji pa so strokovno vodstvo poliklinike in organizirana zdravstvena služba. Vsi merodajni si morajo prizadevati, da bodo ti pogoji ostali tudi v naprej.

P. R.

Obrtna proizvodnost na Dolenjskem ni zadostna

Nekaj misli o delu in nalogah Okrajne obrtne zbornice v Novem mestu

Po osvoboditvi se je v novomeškem okraju izučilo 1076 vajencev raznih strok. Danes pa je v okraju zaposlenih v obrtnih delavnicah 465 visoko kvalificiranih, 309 polkvalificiranih in 108 nekvalificiranih delavcev, kar pa ne zadošča potrebam obrti. Vzrokov za to je več, eden najhujših pa je prehod kvalificiranih delavcev iz obrti v industrijo. Drugo je vprašanje polkvalificirane delovne sile v našem okraju, ki dejansko izvirajo iz rednega vajenjskega kadra. Krivda za visok odstotek teh delavcev je v preslabi osnovnošolski izobrazbi, kar je vzrok, da mladi ljudje ne morejo obvladati učne snovi v vajenskih šolah.

V nekaterih poklicih je učna doba kratkoročno prekratka. To se zopet kaže v slabem vajenjskem kadru. Predvsem je to očitno v tistih strokah, katerim so nekako priključene takozvane sorodne stroke, kot n. pr. v lesni (pohištveno in stavbeno mizarstvo), kovinskih (strojno in stavbeno ključavničarstvo), živilskih (mesarstvo, klobasničarstvo), itd., kar zelo vpliva na izdelke podjetja in seveda tudi na plače.

Ena najvažnejših vprašanj zbornice je zato vsakokrat skrb za strokovni dvig obrtniškega kadra, ki naj bi v naraščajoči industriji dopolnil razna strokovna delovna mesta.

V Novem mestu bi potrebovali sodoben vajeniški dom

Se nekaj o najmlajšem kadru. Novomeški okraj je izrazito agraren, zato je tudi dotok mladine v obrtne delavnice predvsem iz kmečkega prebivalstva. Čeprav imamo v podeželju razne obrtne stroke prilično gosto naseljene, se večina vajencev želi izučiti obrti v mestu. To bi bilo glede na boljše učne pogoje zelo priporočljivo, vendar pa so zato potrebni pogoji. Predvsem bi bil v Novem mestu potreben dovolj velik vajeniški dom. Internat, ki ga imamo, sprejme lahko le 30 vajencev. Nujno je torej, da se v Novem mestu zida moderno urejen vajeniški dom.

ZAHVALA

Za novoletne priveditve in obdaritve 900 predšolskih otrok je mestno Društvo prijateljev mladine v Novem mestu prejelo podpore v denarju in materialu od mnogih podjetij in ustanov. Podpora so dali: Okrajna Zveza prijateljev mladine, občinski LO Novo mesto, Izobraževalna podružnica OLO, Kremen, Okrajna združena zveza, Kmetijska zadruga, Železnica, Zadruga trgovsko podjetje, Mestna pekarija, Mestna kovinarska, Mestna mesarija, Okrajna lekarna, Zarija, Drogerija, Komisijska trgovina, Industrija perila in Unje. Vsem iskrena hvala! Prav tako se za pomoč iskreno zahvaljujemo JLA, šoferjem podjetja Gorjanci, Rogu in Zelnine, Agroservisu, Lutkovnemu gledališču na Učiteljski, Kinu Krki, potovalnemu kinu Ljudske prosvete, članom Socialistične zveze in vsem, ki so kakor koli pripomogli, da je praznik naših najmlajših lepo uspel.

VSE ZA MLADINO!

Mestno Društvo prijateljev mladine Novo mesto

Gorenjska tovarna čokolade

Lesce pri Bledu

izdeluje provovrstno jedilo in odlično lešnikovo čokolado. — Zahtevajte ponudbe!

jenski dom, kajti sedanega interneta, ki je namenjen v zelo neprikladen kraju, ni mogoče povečati, kar gre tudi na škodo strokovne vajencev izobrazbe. Novomeška zbornica bo torej morala v bodoče posvetiti veliko skrb, da bomo čimprej dobili dovolj velik in vsem zahtevam ustrežajoč vajeniški internat. S tem bo mogoče zelo dvigniti v mestu obrtniški kader, ki ga zelo manjka, zlasti pri uslužnostnih obrti: ključavničarskih, čevljarških, delno mizarških itd.

Katerih obrtnih delavnic primanjkuje?

V Novem mestu, kakor tudi na podeželju primanjkuje nekaterih obrtnih delavnic kot n. pr. orodno-kovarskih, vodovodno-inštalaterskih, vseh vrst mehaniških, elektro-inštalaterskih, vulkanizerskih, pečarskih, zidarških, tesarskih, knjigoveških, žensko-klobučarskih, dežnikarskih, črksilgarskih in še nekaterih drugih. Ker nam že teh

delavnic primanjkuje, seveda tudi kadra ni. Zbornica bo imela v bodoče odgovorno nalogo, ustanovljati v mestu in na podeželju tovrstne delavnice. Vse to bo morala urediti v najtesnejšem stiku z obč. LO, na katere je prešla večina pristojnosti. Okrajne obrtne zbornice bodo morale obdržati ljudski odbor, ki jim bodo pomagali s tem, da bodo na sedežih občin pri gospodarskih svetih organizirale manjše odbore, sestavljene iz najboljših tamošnjih obrtnikov. Ti odbori naj bi tvorili takozvano občinsko obrtno zbornico, in reševali skupno z ljudskim odborom in v najtesnejši povezavi z Okrajno obrtno zbornico vsa važna obrtniška vprašanja dotičnega kraja. V teh odborih bi seveda morali sodelovati obrtniki obeh sektorjev.

Skrb za razvoj obrti prehaja na občinske ljudske odbore

S tem v zvezi je treba poudariti, da bodo morali biti ljudje pri ob. LO, ki bodo vodili obrtniško vprašanje in obrtniško politiko — to so bodoči obrtni referenti — povsem razgledani v obrtniškem vprašanju, ker le tako bo možno sprosti reševati celotno obrtniško problematiko.

Okrajne obrtne zbornice bodo imele v bodoče kot usmerjevalni organ velike in odgovorne naloge, ki jim bodo skozi le, če bodo tudi ljudski odbori spoznali potrebo po najtesnejšem sodelovanju z njimi. Zato je nujno potrebno, da se predstavniki ljudskih odborov, zlasti še obrtni referenti, redno udeležujejo tudi vseh sektorskih konferenc, ki jih obrtna zbornica prireja na podeželju. Tako se bodo najlaže in najhitreje seznanili z vsemi obrtniški vprašanji. Tako bo možno obrtniško dejavnost tudi na podeželju razviti v vseh potankostih, kar bo imelo za posledico, da bo dobil potrošnik obrtniške predmete izdelane po želji in okusu, po drugi strani pa bo imela družba kot celota koristi od obrtniškega razvoja.

Ko je prišel v Novo mesto je videl, da ni nikogar, ki bi predvsem posebne čakalnice za otroke.

Druga težava je nestalnost zdravstvenega kadra. Premjeji so vsakomur zamejeni, teže pa je z delovnimi prostori in s stanovanji. Pomisliti pa je treba, da zlasti mlajši zdravstveni delavci preveč kopirajo po vrtni v večja mesta.

Zdravstveni dom v Črnomlju je sedaj finančno samostojni zavod občinskega ljudskega odbora Črnomelj, zato bo moral OBLO čimbolj podpreti težnjo po ureditvi zdravstvene službe v občini. Le z dobro voljo zdravstvenih delavcev in z materialno pomočjo ljudskega odbora bo mogoče zdravstveno službo izboljšati.

Športniki in funkcionarji

o novomeškem športu in telesni vzgoji

V novoletni številki našega lista smo začeli s tremi intervjuji z novomeškimi športniki in funkcionarji. Takrat smo objavili, da bodo prihodnji prišli na vrsto še drugi, tako da bo podoba športnega življenja Dolenjske metropole čim popolnejša. Tokrat bodo povedali svoje misli dva predstavnika iger z žogo in predsednik mladega, a izredno prizadevnega in marljivega VK KRKE.

Košarka je za Novomeščane še mlad šport. Šele nedavno so košarkarji pričeli spet načrtno trenirati. Za privlačna in dinamična igra osvaja čedalje več mladine. Da bi zvedel nekaj podrobnosti o trenutnem stanju pri novomeških košarkarjih, sem obiskal trenerja Drago Brizga, ki ima največji zaslug, da se je zanimanje za košarko med mladino tako dvignilo.

TUDI V NOVO MESTU KOŠARKA VZTRAJNO PRODIRA

Tovariša Brizga sem po dolgem iskanju našel. Zvedel sem, da imajo ob torkih košarkarji redne treninge. Gotovo bo tam, sem si mislil, najbolje bo, če ga kar tam »napadem«. Da, našel sem ga in z veseljem mi je ustregel s podatki.

Ko je prišel v Novo mesto je videl, da ni nikogar, ki bi predvsem posebne čakalnice za otroke.

Druga težava je nestalnost zdravstvenega kadra. Premjeji so vsakomur zamejeni, teže pa je z delovnimi prostori in s stanovanji. Pomisliti pa je treba, da zlasti mlajši zdravstveni delavci preveč kopirajo po vrtni v večja mesta.

Zdravstveni dom v Črnomlju je sedaj finančno samostojni zavod občinskega ljudskega odbora Črnomelj, zato bo moral OBLO čimbolj podpreti težnjo po ureditvi zdravstvene službe v občini. Le z dobro voljo zdravstvenih delavcev in z materialno pomočjo ljudskega odbora bo mogoče zdravstveno službo izboljšati.

vezel vodstvo košarkarjev, čeprav je zanimanje za to športno panogo bilo precej. Odišoli se je, da bo začel z načrtnim delom. Prišel je zbrati mladince, pionirje, jih uveljal v osnovne in nato v čedalje večje skritivnosti košarke. Danes se lahko pohvali že z lepimi uspehi. Teh ni malo.

Pa mu dajmo besedo: »Košarka je prešla gošči šele zadnje leto ali točneje s pričetkom šolskega leta, ko smo začeli z rednimi treningi. Sprva smo vadili na Lokli kasneje v telovadnici. Sedaj treniramo prvo moštvo za pomladansko srečanja v ligi. V njem so štiri mladinci, ki dosti obetajo. Posebno me veselijo dva mladinci, od katerih so nekateri (Turk) zelo nadarjeni. Marsikateri od njih je še pravi mojster z žogo, obvlada flinte in trike, ki so v košarki velikega pomena. To smo lahko videli že na jesenskih tekmah na Lokli. Tudi mladinci so napredovali, manjka jim le rutina in točen met na koš. Zgodnje tekme s študenti so pokazale nekatere hibe, ki jih bomo napetosti vse sile, da v njih vsaj ostanemo. Trenutno razpolagamo z 12-15 igralci, med katerimi na so še precejšnje razlike v kvaliteti. Za prvo petorko, ki jo bodo sestavljali Medve, Setina, Potrč, Golez in Fujs, me ne skrbi. To bo naša udarna sila. Če pa ne bodo obnemeli še odbojarske tekme, bi Simčič, Medve in Sonc ekipo lahko znatno okrepili, posebno zaradi svoje izkušenosti.

In na drugi prihodnosti? Da, to so veliki. Sedaj treniramo, da bomo v ligo stopili primamljivi. Predvsem pa je naš namen, da Novomeščanom pokažemo vso lepoto košarke, ki je nevarna ena najlepših iger z žogo. Od obkolje, ki je precej statična, se razlikuje predvsem v razbibanosti. Tu imamo hitrost, gibčnost, refleks in posebno preciznost, odločilno besedo. Sema nekaj centimetrov in napad je šel po vodi.

Brizga in njegove fante sem še nekaj časa opazoval pri delu. Imel sem občutek, da so na treningih veliko bolj pripravljeni kot na tekmi. Iz večjih delov, ki so za njihovo doseganje težji, da tu ni bilo nervozne, vsekakor se je lahko koncentriral kolikor se je hotel. Roka je bila mirna, zato je žoga le redko zerežila cilj. Toda na tekmah je drugače.

NOGOMETARJI SE OBETAJO BOLJE ČASTI

Tudi tovarša Brizga nsem tako našel, da predvsem na terenu, zato sva morala najin sestanek vnaprej določiti. Našel sem ga v delavnici, ki je razal okenska stekla, in tam sva se pogovorila vseh težav, v katere je zadel predel novomeški nogometa, in o prvih znakih, ki naznanjajo novo dobo za novomeške športarje.

Kadar se govori o nogometu, takrat je Roman v elementu. To vedo vsi, ki so imeli kdaj z njim stike. Zabel je kar naravnost: »Konec se nam obetajo boljše časi. Objavljeno nam je, da bomo že poleti dobili igrališče in takrat se bo svet začel bojni ples v ligo. To nam bo velika vzpodbuda, saj je znano, da je zaradi pomanjkanja igrališča zanimanje za nogomet zelo padlo. Nogometarji so mladošči, prestopajo v druge klube, kjer imajo boljše pogoje za igranje. Drugega si ne vedo pomagati. Seveda bomo takoj, ko bo igrališče gotovo, spet zbral moštvo. Vsi »izselenci« so obiljubili, da se bodo takoj vrnili v ELA, ko bo igrališče gotovo. Emigracija se jim bo gotovo poznala, saj igra večina v zelo dobrih klubih. Zato smemo upati, da bo poleti ali najkasneje v jeseni v Novem mestu spet močna nogometna ekipa.

Vprašal sem ga, kako ocenjuje preteklo sezono, če jo tako sploh smemo imenovati. Odgovoril je, da je zelo zadovoljen, kajti osvojili smo prvenstvo Dolenjske (sicer neuradno), v konkurenci najbližjih dolenjskih ansamblov. To je veliko boljše počelo, ni šala. Igrali so samo 3 tekme, trenirali

kar na telovadnici na Lokli, pa so bili vseeno najboljši. Veliko zaslug ima trener Slovana iz Ljubljane, ki je tu služil vojaški rok in je fantje znali prilagajati na držati na vrvi. Zato ga bomo poskušali dobiti za stalno, kajti dober trener je pogoj za napredek.

Pogovor sem končal z željo, da bi se vsi dolenjski obrtni igralci uresničili. Upajmo, da bodo odgovorni forumi tokrat res držali besedo in pomagali zaustaviti nadaljnje propadanje novomeškega nogometa.

MIRO THORZEVIČ: NOVA COLNARNA JE NAS NAJVEČJI USPEH

Tretja žrtve, ki sem jo tokrat izbral za intervju, je bil predsednik Veseljskega kluba KRKE Mir Thorzevič. Dolenjska sva se za sestanek kar v učiteljski sobi vajenske šole in tam mi je navedel razložil vse uspehe in težave v pretekli sezoni.

»Colnarna je naša največja pridobitev te sezone. Z njo smo se osvobodili težav, ki smo jih imeli s spravljanjem čolnov. Kako bi bilo sedaj brez čolnarne, ko imamo že dva četverca in skiff, v kratkem pa se nem obeta še kobilica in dvojec. Tako smo s colnarno, ki je naš največji delovni uspeh, ubili dve muhi na en mah. Dobili smo prostor za spravljanje čolnov in svoje klubske prostore, ki pa še niso povsem dodelani.

Na vprašanje, kako je bilo s tekmovalni uspehi, mi je odgovoril, da ti niso bili majhni, posebno če upoštevamo, da je klub še mlad in da se večji uspehi dosežejo šele z dolgotrajnim intenzivnim delom. Letos so sodelovali na vseh večjih tovrstnih prireditvah v Sloveniji. Posebno lep uspeh je dosegel mladinski četverec na prvenstvu Slovenije, kjer je zasedel tretje mesto, in prav tako četverec novincev, ki je bil v svoji kategoriji prvi. Uspeha je tudi organizacija Dolenjske regate, ki so se je udeležili skoraj vsi slovenski veslaški klubi. Društveno prvenstvo pa je pokazalo zmogljivost. Upajmo, da se bo stasoma število članov in znatno pomnožilo, posebno ko izpolnimo svoj plovni park. Za treniranje posameznih veslačev mislimo zgraditi galejo po vzoru VK SAVICE. Če bodo uspehi, lahko pokaže svoje znanje, kar na tekmovalnih čolnih ni mogoče.

Nazadnje sem ga vprašal, kako je s članstvom. Znan je namreč, da ima prav veslaški klub v svojih vrstah predvsem vajensko in mlado mladino in da je to redkost pri športnih klubih. Pri temni delavski mladini je za motna stvar.

»Res je, lahko se postavimo s tem, da smo pritegnili vajence in delavce kar drugim ni uspelo. Kot vidite, na vajenski šoli sem povabil svoje učence v klub in ko so spoznali koristnost veslanja, so se v velikem številu včlanili. V prihodnje pa je naš namen, da svoje vrste pomnožimo tudi z dišsko mladino, ki je prav tako potrebna zdravstvenega razvedrila, ki ga nudi zelena Krka. Upajmo, da nam bo to uspelo.

Poslovil sem se od predsednika VK KRKE s prepričanjem, da jim bo to uspelo, saj jim je uspelo že narediti težje. Značilno za klub je, da je tih, a delaven. Zaenkrat njihovi uspehi še niso vrhunski, to pride šele z leti. S tako prizadevanjem, kot so to pokazali v zadnjem letu, pa je mogoče marsikaj doseči. Kaže, da bosta poleti Krka in nova colnarna postali drugi dve številni mladinci in mladinci, članom in članicam, katerih vrste nenehno naraščajo.

F. M.

O nekaterih zdravstvenih vprašanjih občine Črnomelj

Lanska zdravstvena akcija, pri kateri je sodelovalo zelo veliko število zdravnikov in specialistov, je pokazala, da je potrebno v Beli krajini več stalnih zdravnikov. O tem je večkrat razpravljala tudi svet za zdravstvo in socialno politiko bivšega OLO Črnomelj ter ugotovila, da so zdravniki potrebni zlasti na podeželju.

Do nedavnega je delal v črnomeljskem zdravstvenem domu en sam zdravnik, in to v splošni ambulanti ter treh zunanjih pomožnih zdravstvenih postajah, poleg tega pa je še obiskoval bolnike na domu. Sedaj ima zdravstveni dom v Črnomlju tri zdravnike in honorarnega fizijologa. Splošna ambulanta posluje redno vsak dan dopoldne in popoldne ter sprejema poleg zavarovancev, upokojev in invalidov tudi ostale bolnike. Dispanzer za kožne in spolne bolezni dela od 4. januarja letos vsak dan dopoldne v prostorih splošne ambulate, posvetovalnica za matere in otroke pa vsak torek in petek od 16. do 18. ure. Poleg tega posluje še protituberkulozni dispanzer, katerega delovno področje je vsa Bela krajina. Ta sprejema vsako sredo od 8. ure dalje, medicinski sestra pa tudi ob petkih popoldne.

Resen problem je z obna ambulant, ki zaradi odhoda dentista že od 1. decembra dalje ne odnataje. Pacienti so prisiljeni, da si iščejo zobozdravstvenih uslug v Metliki, v Novem mestu in celo v Karlovcu. Uprava zdravstvenega doma z občinskim ljudskim odborom se trudi, da bi dobila dve primerni stanovanji za dva dentista in zobnega tehnika, s čimer bi bil problem zobne ambulate rešen.

Reševalna postaja ima od 4. januarja letos celodnevno dežurno službo. Svoje prostore ima v stavbi bivšega Tajništva za notranje zadeve. Naročila za rešilni avtomobil in zdravnik s soredoma čez dan uprava zdravstvenega doma na telefonsko številko 37, v nujnih primerih, popoldne in ponoči, pa je treba poklicati reševalno postajo na telefon št. 20. V nočnem času ima reševalna postaja zvezo z

ljeni, da si iščejo zobozdravstvenih uslug v Metliki, v Novem mestu in celo v Karlovcu. Uprava zdravstvenega doma z občinskim ljudskim odborom se trudi, da bi dobila dve primerni stanovanji za dva dentista in zobnega tehnika, s čimer bi bil problem zobne ambulate rešen.

Reševalna postaja ima od 4. januarja letos celodnevno dežurno službo. Svoje prostore ima v stavbi bivšega Tajništva za notranje zadeve. Naročila za rešilni avtomobil in zdravnik s soredoma čez dan uprava zdravstvenega doma na telefonsko številko 37, v nujnih primerih, popoldne in ponoči, pa je treba poklicati reševalno postajo na telefon št. 20. V nočnem času ima reševalna postaja zvezo z

ljeni, da si iščejo zobozdravstvenih uslug v Metliki, v Novem mestu in celo v Karlovcu. Uprava zdravstvenega doma z občinskim ljudskim odborom se trudi, da bi dobila dve primerni stanovanji za dva dentista in zobnega tehnika, s čimer bi bil problem zobne ambulate rešen.

Reševalna postaja ima od 4. januarja letos celodnevno dežurno službo. Svoje prostore ima v stavbi bivšega Tajništva za notranje zadeve. Naročila za rešilni avtomobil in zdravnik s soredoma čez dan uprava zdravstvenega doma na telefonsko številko 37, v nujnih primerih, popoldne in ponoči, pa je treba poklicati reševalno postajo na telefon št. 20. V nočnem času ima reševalna postaja zvezo z

ljeni, da si iščejo zobozdravstvenih uslug v Metliki, v Novem mestu in celo v Karlovcu. Uprava zdravstvenega doma z občinskim ljudskim odborom se trudi, da bi dobila dve primerni stanovanji za dva dentista in zobnega tehnika, s čimer bi bil problem zobne ambulate rešen.

Reševalna postaja ima od 4. januarja letos celodnevno dežurno službo. Svoje prostore ima v stavbi bivšega Tajništva za notranje zadeve. Naročila za rešilni avtomobil in zdravnik s soredoma čez dan uprava zdravstvenega doma na telefonsko številko 37, v nujnih primerih, popoldne in ponoči, pa je treba poklicati reševalno postajo na telefon št. 20. V nočnem času ima reševalna postaja zvezo z

ljeni, da si iščejo zobozdravstvenih uslug v Metliki, v Novem mestu in celo v Karlovcu. Uprava zdravstvenega doma z občinskim ljudskim odborom se trudi, da bi dobila dve primerni stanovanji za dva dentista in zobnega tehnika, s čimer bi bil problem zobne ambulate rešen.

Reševalna postaja ima od 4. januarja letos celodnevno dežurno službo. Svoje prostore ima v stavbi bivšega Tajništva za notranje zadeve. Naročila za rešilni avtomobil in zdravnik s soredoma čez dan uprava zdravstvenega doma na telefonsko številko 37, v nujnih primerih, popoldne in ponoči, pa je treba poklicati reševalno postajo na telefon št. 20. V nočnem času ima reševalna postaja zvezo z

ljeni, da si iščejo zobozdravstvenih uslug v Metliki, v Novem mestu in celo v Karlovcu. Uprava zdravstvenega doma z občinskim ljudskim odborom se trudi, da bi dobila dve primerni stanovanji za dva dentista in zobnega tehnika, s čimer bi bil problem zobne ambulate rešen.

Reševalna postaja ima od 4. januarja letos celodnevno dežurno službo. Svoje prostore ima v stavbi bivšega Tajništva za notranje zadeve. Naročila za rešilni avtomobil in zdravnik s soredoma čez dan uprava zdravstvenega doma na telefonsko številko 37, v nujnih primerih, popoldne in ponoči, pa je treba poklicati reševalno postajo na telefon št. 20. V nočnem času ima reševalna postaja zvezo z

ljeni, da si iščejo zobozdravstvenih uslug v Metliki, v Novem mestu in celo v Karlovcu. Uprava zdravstvenega doma z občinskim ljudskim odborom se trudi, da bi dobila dve primerni stanovanji za dva dentista in zobnega tehnika, s čimer bi bil problem zobne ambulate rešen.

Reševalna postaja ima od 4. januarja letos celodnevno dežurno službo. Svoje prostore ima v stavbi bivšega Tajništva za notranje zadeve. Naročila za rešilni avtomobil in zdravnik s soredoma čez dan uprava zdravstvenega doma na telefonsko številko 37, v nujnih primerih, popoldne in ponoči, pa je treba poklicati reševalno postajo na telefon št. 20. V nočnem času ima reševalna postaja zvezo z

ljeni, da si iščejo zobozdravstvenih uslug v Metliki, v Novem mestu in celo v Karlovcu. Uprava zdravstvenega doma z občinskim ljudskim odborom se trudi, da bi dobila dve primerni stanovanji za dva dentista in zobnega tehnika, s čimer bi bil problem zobne ambulate rešen.

Reševalna postaja ima od 4. januarja letos celodnevno dežurno službo. Svoje prostore ima v stavbi bivšega Tajništva za notranje zadeve. Naročila za rešilni avtomobil in zdravnik s soredoma čez dan uprava zdravstvenega doma na telefonsko številko 37, v nujnih primerih, popoldne in ponoči, pa je treba poklicati reševalno postajo na telefon št. 20. V nočnem času ima reševalna postaja zvezo z

ljeni, da si iščejo zobozdravstvenih uslug v Metliki, v Novem mestu in celo v Karlovcu. Uprava zdravstvenega doma z občinskim ljudskim odborom se trudi, da bi dobila dve primerni stanovanji za dva dentista in zobnega tehnika, s čimer bi bil problem zobne ambulate rešen.

Reševalna postaja ima od 4. januarja letos celodnevno dežurno službo. Svoje prostore ima v stavbi bivšega Tajništva za notranje zadeve. Naročila za rešilni avtomobil in zdravnik s soredoma čez dan uprava zdravstvenega doma na telefonsko številko 37, v nujnih primerih, popoldne in ponoči, pa je treba poklicati reševalno postajo na telefon št. 20. V nočnem času ima reševalna postaja zvezo z

ljeni, da si iščejo zobozdravstvenih uslug v Metliki, v Novem mestu in celo v Karlovcu. Uprava zdravstvenega doma z občinskim ljudskim odborom se trudi, da bi dobila dve primerni stanovanji za dva dentista in zobnega tehnika, s čimer bi bil problem zobne ambulate rešen.

Reševalna postaja ima od 4. januarja letos celodnevno dežurno službo. Svoje prostore ima v stavbi bivšega Tajništva za notranje zadeve. Naročila za rešilni avtomobil in zdravnik s soredoma čez dan uprava zdravstvenega doma na telefonsko številko 37, v nujnih primerih, popoldne in ponoči, pa je treba poklicati reševalno postajo na telefon št. 20. V nočnem času ima reševalna postaja zvezo z

ljeni, da si iščejo zobozdravstvenih uslug v Metliki, v Novem mestu in celo v Karlovcu. Uprava zdravstvenega doma z občinskim ljudskim odborom se trudi, da bi dobila dve primerni stanovanji za dva dentista in zobnega tehnika, s čimer bi bil problem zobne ambulate rešen.

Reševalna postaja ima od 4. januarja letos celodnevno dežurno službo. Svoje prostore ima v stavbi bivšega Tajništva za notranje zadeve. Naročila za rešilni avtomobil in zdravnik s soredoma čez dan uprava zdravstvenega doma na telefonsko številko 37, v nujnih primerih, popoldne in ponoči, pa je treba poklicati reševalno postajo na telefon št. 20. V nočnem času ima reševalna postaja zvezo z

ljeni, da si iščejo zobozdravstvenih uslug v Metliki, v Novem mestu in celo v Karlovcu. Uprava zdravstvenega doma z občinskim ljudskim odborom se trudi, da bi dobila dve primerni stanovanji za dva dentista in zobnega tehnika, s čimer bi bil problem zobne ambulate rešen.

Reševalna postaja ima od 4. januarja letos celodnevno dežurno službo. Svoje prostore ima v stavbi bivšega Tajništva za notranje zadeve. Naročila za rešilni avtomobil in zdravnik s soredoma čez dan uprava zdravstvenega doma na telefonsko številko 37, v nujnih primerih, popoldne in ponoči, pa je treba poklicati reševalno postajo na telefon št. 20. V nočnem času ima reševalna postaja zvezo z

ljeni, da si iščejo zobozdravstvenih uslug v Metliki, v Novem mestu in celo v Karlovcu. Uprava zdravstvenega doma z občinskim ljudskim odborom se trudi, da bi dobila dve primerni stanovanji za dva dentista in zobnega tehnika, s čimer bi bil problem zobne ambulate rešen.

Reševalna postaja ima od 4. januarja letos celodnevno dežurno službo. Svoje prostore ima v stavbi bivšega Tajništva za notranje zadeve. Naročila za rešilni avtomobil in zdravnik s soredoma čez dan uprava zdravstvenega doma na telefonsko številko 37, v nujnih primerih, popoldne in ponoči, pa je treba poklicati reševalno postajo na telefon št. 20. V nočnem času ima reševalna postaja zvezo z

Koristni nasveti

Da krušna peč porabi manj drv, naj nam jo pečar obloži znotraj s samotnimi opekami. Tako obložena krušna peč porabi manj kuriva in drži dalj časa toploto, kruh se v njej lepo peče, ker enakomerno oddaja toploto. — V krušni peč metajmo pepel z omeletom, ki ima kovinske žice. Omeleta ne smemo preveč zmociti, ker šamota prehitro ohladi in razpoka. Ko je peka končana, naj se peč počasi ohladi. Za to vrata peč zapremo. Če nameravamo peč kakšno pecivo, ga pečimo potem, ko je pečen kruh. Zmerna toplota ga bo ravno prav zapejala.

Predpražniki morajo biti na vsakem pragu. Tako nam ne bo vsakdo nosil v stanovanju vse blato in prah z ulic in cest, o'kral si bo na njih sneg. Pod predpražniki moramo vsak dan pomesti, jih sprati, če so zelo mokri, pa tudi presušiti. Pred večnimi vrati so najboljši predpražniki iz lesenih lat — rešetke, pred vrati stanovanja pa iz konopljerne preje, slamnatih, iz ličkanja, najboljši pa iz usnjenih ostankov, kot jih prodajajo vse večje trgovine.

Stranišče prebelimo vsaj vsako leto enkrat. S tem ga razkužimo in poskrbimo hkrati za njegov lepši izgled. Vsak teden zribamo vse lesene dele, vrata,

VZGOJNA SVETOVALNICA V NOVO MESTU

Staršem v Novem mestu in v okraju, šolam in ustanovam sporočamo, da posluje vzgojna svetovalnica vsak četrtek od 4. do 6. ure popoldne v prostorih učiteljskega doma. Posvetujte se o vseh problemih vzgoje otrok v tej novi ustanovi. Posvetovalnica dela že drugo leto in mnogo staršev je dobilo v njej preproste vzgojne nasvete. Če ne morete priti sami, pišite na naslov: Vzgojna svetovalnica v Novem mestu, Učiteljske.

Vodstvo svetovalnice

VINOGRADNIKI! Potrebujete novo škroplilnico? KZ Semič

jo bo podarilo enemu izmed naših naročnikov, ki bo pravočasno obnovil letno naročnino.

STANKO LUŠIN

tajnik Planinskega društva v Črnomlju.

Dobrega tovariša in neumornega planinca bomo ohranili v trajnem spominu.

PLANINSKO

John v zadregi na odru novomeškega gledališča KD Dušan Jereb

Zadnje dni decembra lanskega leta je novomeško gledališče postavilo na oder komedijo v 3. dejanju (slikan) John v zadregi, ki jo je napisal ameriški pisatelj Norman Krasna. Ponovili so jo štirikrat.

Dejanje komedije se vrši v New Yorku. Nastopajo mladi ljudje. Vsebinsko komedija o vojakih, ki se vrne iz vojne domov, kjer ga pričakuje z zaprtimi očmi in gramofonsko ploščo lepa, zvesta in stanovitna zaročenka. To je pač ena tistih veseliger, ki jih danes za dnem uprizarjajo gledalci po vsem svetu. Kjer je več ali manj zapletov, nazadnje se pa vse dobro konča. Novega ne pove mnogo, nima kompliciranih zapletov, tudi ne moremo reči, da je John v prevetli zadregi. Obdelu se zabavamo, odkrijemo pa tu in tam tudi vrednote, ki niso sicer nič novega, vendar prinašajo v pustno vsakdanost nekaj vedrine. Človek ob življenjskih težavah vsakdanosti pozabi za hip vse neprijetnosti in se pred občutljivo mladostjo in ljubeznijo, ki diha z odra. No, tudi to ni nič novega! Kar po vsej stvari v dramatičnem snovanju: dosti je že bilo komedij s tako tematiko in te mlajšega študijskega dela radi gremo pogledat v teater. Končno tudi John v zadregi ni kakšna plaža, ampak delo, ki gledalca očara s svojo prisrčnostjo, da pozabi na trdoto življenja in v predelu življenja in v delu, ki ga živi, v tej življenjski družbeni vrednoti, ki človeka navdahne da si želi boljše in čistšega življenja.

Režiser je skušal s precej spretnim poskusom v odnosi prostor uveljaviti situacijsko komiko, vendar se mu je to le delno posrežilo. Zato je včasih situacija na odru pustila gledalca hladnega. Tudi besedni komik ni dal pravega mesta. Videti tiho življenjske vrednote, ki jih delo ima — predstava o iskrenem življenju kot morala kritika grobega resničnega življenja — ni lahka zadeva in zahteva globljega in temeljiterega študija. Ni to njegova krivda, ampak krive so razmere v katerih gledalci živijo. Dejstvo je, da predmalo vsaj na odru ne da zaželenega učinka. Anzambel tudi ni bil homogen celota, ker je bilo čustveno preveliko razliko med rutiniziranimi igralci in mlajšimi močmi. Kljub temu pa je bilo delo za razmere pri nas pasljivo nastudirano in se bili gledalci zadovoljni. Razumljivo je, da o nekem enotnem stilu igranja ne moremo poročati. Tempo igranja je bil zadovoljiv, prav tako je zadovoljiva igra pri večini prizorov. Zaprta so bili še kar dobro izoblikovani, čeprav je bila notranja dinamika posameznikov pomanjkljiva.

Senatorstvo, hčerko Mary Mc Kinley je igrala Mira Lutanovska, ki je tudi to post ustvarila na odru preoblikovni vlogi navajne Mary je prav doživljeno kretala, le glasovno je bila včasih neavtoritativna. Veseli smo, da se je spet

Dober pridelek

Sadjar Čedo Plenjanin iz Gornjega Prelca pri Kragujevcu je lani vzgojil 1 kg 40 dkg težko hruško in 1 kg 60 dkg težko kumino. S tem zadovolja se pa res lahko postavi.

Pomota ali plagiat?

Pred kratkim je izšla knjiga pesem, ki jo je napisal pravnik, petarček, ki jo je izdal Zveza prijateljev mladine Slovenije v Ljubljani. Knjiga, ki je prav gotovo razveselila zlasti vsa šolska vodstva, je v Sentjernej upravnice dvignila nekoliko prahu.

V obliki materiala, ki ga knjiga prinaša, najdemo na strani 163

pojavi na odru, kajti za nekatero vrsto vlog ni v mestu nobene rutinske igralske. Tone Gortnar je sproščeno igral narednika Johna Lawrencea, ki se je vrnil iz vojne. Njegov nastop je pokazal, da je rutiniran igralec. Avtor je dal delu naslov John v zadregi. Res je zadreg nad usodnimi naključji vedno lepo prikazal, zlasti se je v vsaki situaciji in prisiljen avtorju, da nas je prepričal. Gledalca moti včasih prehitra govorica, in včasih fine besedne komike zbledijo.

Pionirji so poslali 196 rešitev

Kako priljubljena zabava je pionirjem reševanje križank, nam je potrdilo 196 rešitev, ki smo jih dobili iz vseh krajev Dolenjske. Pionirji, prav lepa hvala za vsa prijazna pisma, ki so bila priložena križankam! Upamo, da bomo počasi lahko uvedli tudi za vas primeren križek v našem listu, pripravljaj pa vam bomo večkrat tudi kakšno križanko in druge uganke.

V nedeljo dopoldne je 5-letna Renata Bačarjeva iz Novega mesta v našem uredništvu izrebrala iz vaših rešitev 10 reševalcev. Vsem smo medtem poslali lepe mladinske knjige, ostalim reševalcem pa želimo več sreče prihodnjik!

Izbrani so bili naslednji pionirji in pionirke:

1. Jožek Potočar, Dol. Polje 1. p. Straža; 2. Jože Mervar Žužemberk; 3. Tonček A.S. Gor. Polje 17. p. Straža; 4. Anica Dragoš, Črnomelj št. 251; 5. Anica Brudar, Gornja vas pri Novej mestu; 6. Matija Urh, Otok 8. p. Gradac; 7. Marko Tratar, Rakovnik 21. p. Sentjur; 8. Emil Sinkovec, Ambros; 9. Martina Strunkel, Se-

Teden proti hrupu

V velikih mestih postaja hrup, ki ga povzroča sodoben promet, resna težava. Zato so v New Yorku nedavno organizirali teden proti hrupu. Poročila pravijo, da je ta akcija kar lepo uselila, ker so prebivalci tega milijonskega mesta pokazali razumevanje. Celotna velika skupina Ringling Brothers, ki sicer živi od vselikega hrupa, je sodelovala. Njegov slogan je: ne mesto preprosto hrup, ampak predstava, so bili v tem tednu obuti v velike klobučevinate copate.

Preveč medali in premalo junakov

Po drugi svetovni vojni je ameriška armada morala prepoznati, da ni bilo 87 ton odlikovanj iz raznih kovin, kajti ni bilo dovolj junakov, ki bi jih odlikovali, kot je bilo uradno javljeno.

Pesem 'Vseh mrtvih dan', za kaj je namenjena?

Pesem 'Vseh mrtvih dan', za kaj je namenjena, da njen avtor znana pesnica Vida Taufer. V Sentjernej šolska mladina že tri leta ob dnevu mrtvih recitira to pesem — samo z majhno razliko: kot avtor pesmi se ne omenja pesnica Vida Tauferjeva, temveč znana sentjernejska kulturna delavka učiteljica Vlasta Tavčar! Brez dvoma nekoliko nerodna stvar.

Pred leti je tov. Tavčarjeva poslala — seveda pod svojim imenom — omenjeno pesem v Ljubljano. Pesem je dejansko obsegala dve letici, vendar je bila objavljena v knjigi, ki jo je izdal Zveza prijateljev mladine Slovenije v Ljubljani. Knjiga, ki je prav gotovo razveselila zlasti vsa šolska vodstva, je v Sentjernej upravnice dvignila nekoliko prahu.

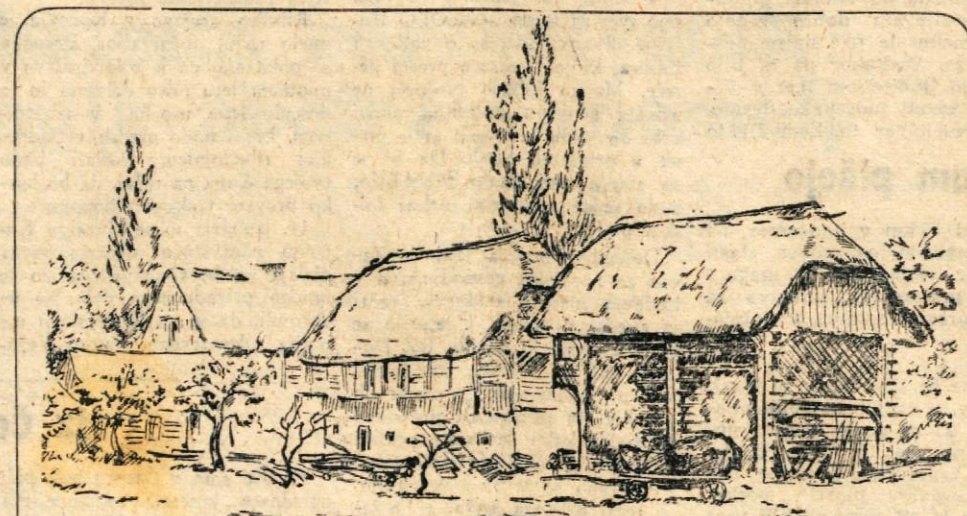
V obliki materiala, ki ga knjiga prinaša, najdemo na strani 163

Rešitev križanke:

Vodovavno: 2. Stek, 5. spodaj, 7. ponedel, 10. sinek, 11. žila, 13. prejem, 15. med, 16. EA, 17. rokav, 19. tlačaniti, 22. erozija.

Navpično: 1. Dedek Mraz, 2. spone, 3. torej, 4. kad, 5. spirale, 6. jež, 8. nimata, 9. kad, 10. spet, 12. levi, 14. ion, 18. kij, 20. ar, 21. CO.

D. S.

Vlado Lamut: Dolenjski motiv

967 odgovorov na novoletno križanko

Zelji naših bralcev v anketi, da bi večkrat objavljali križanke, smo z novoletno nagradno križanko lepo ustregli: kar 967 odgovorov smo dobili do 12. januarja. Precej je bilo seveda malomarno sestavljenih, največ reševalcev pa se je zmotilo pri besedah: duvar, kjer so pisali čuvar, kar jim je pri odgovoru na vprašanje 56. navpično, dalo 'gajec' namesto gaje. Komisija, v kateri sta bila naša naročnika Slavko Dokl in Franc Savrič iz Novega mesta s članom uredništva in uprave lista, je v nedeljo 15. januarja izrebrala 10 reševalcev; njihova imena je izvelela 5-letna Renata Bačarjeva.

Izbrani so bili:

Od kod 'časnikarska rasa'?

Za novice v časopisih, ki niso povsem zanesljive ali so zlagane, imajo po vsem svetu naziv 'časnikarska rasa', torej nekaj izmišljenega. Kako je prišlo do tega? Še pred desetletji je urejeval 'Kölnische Zeitung' neki prizadevni novinar, ki je užival dober sloves. Skušal je strogo ločiti zanesljive novice od raznih privratnih, nepreverjenih informacij. Pred take nepreverjene informacije v svojem listu je postavil križko N. T. — non tatum, kar pomeni: ni preverjeno, ni zanesljivo resnično. Te dve črki se izgovarjata 'en-tee-ente' pa po nemško pomeni rasa (Die Ente). In tako je za nezanesljive novice v časopisih prišla v rabo fraza 'časnikarska rasa'.

REŠITEV NOVOLETNE NAGRADNE KRIŽANKE

Vodovavno: 1. Komet, 6. sredno novo leto, 18. Atene, 19. brd, 20. enako, 21. ovan, 22. dol, 23. idri-

ja, 25. Spela, 26. kope, 28. gondola, 30. stari, 32. neprestano, 35. devet, 38. reči, 40. omara, 42. pre-

tesne, 44. Iran, 46. sel, 47. ta, 48. utrinski, 49. tonem, 50. krotko, 51. VO, 14. kopar, 15. Everest, 18. tel-

ček, 17. ona, 24. DD, 25. 87, 27. Peru, 29. one, 30. stakniti, 31. potopis, 33. epi, 34. srnjak, 35. tek, 37. Er, 39. šlovica, 41. ml, 43. no-

ti, 45. NR, 52. RN, 53. ljubici, 54. juveit, 55. analiza, 56. gare, 58. nagibi, 59. asa, 60. hrt, 61. ica, 62. sij, 63. ko, 64. obdelan, 65. Sevnica, 66. ilirec, 71. RK, 72. car, 74. itak, 77. zala, 78. TA, 79. očet, 80. lire, 81. dan, 83. epi, 85. rak, 86. Al-

ja, 25. Spela, 26. kope, 28. gondola, 30. stari, 32. neprestano, 35. devet, 38. reči, 40. omara, 42. pre-

tesne, 44. Iran, 46. sel, 47. ta, 48. utrinski, 49. tonem, 50. krotko, 51. VO, 14. kopar, 15. Everest, 18. tel-

ček, 17. ona, 24. DD, 25. 87, 27. Peru, 29. one, 30. stakniti, 31. potopis, 33. epi, 34. srnjak, 35. tek, 37. Er, 39. šlovica, 41. ml, 43. no-

ti, 45. NR, 52. RN, 53. ljubici, 54. juveit, 55. analiza, 56. gare, 58. nagibi, 59. asa, 60. hrt, 61. ica, 62. sij, 63. ko, 64. obdelan, 65. Sevnica, 66. ilirec, 71. RK, 72. car, 74. itak, 77. zala, 78. TA, 79. očet, 80. lire, 81. dan, 83. epi, 85. rak, 86. Al-

ja, 25. Spela, 26. kope, 28. gondola, 30. stari, 32. neprestano, 35. devet, 38. reči, 40. omara, 42. pre-

tesne, 44. Iran, 46. sel, 47. ta, 48. utrinski, 49. tonem, 50. krotko, 51. VO, 14. kopar, 15. Everest, 18. tel-

ček, 17. ona, 24. DD, 25. 87, 27. Peru, 29. one, 30. stakniti, 31. potopis, 33. epi, 34. srnjak, 35. tek, 37. Er, 39. šlovica, 41. ml, 43. no-

ti, 45. NR, 52. RN, 53. ljubici, 54. juveit, 55. analiza, 56. gare, 58. nagibi, 59. asa, 60. hrt, 61. ica, 62. sij, 63. ko, 64. obdelan, 65. Sevnica, 66. ilirec, 71. RK, 72. car, 74. itak, 77. zala, 78. TA, 79. očet, 80. lire, 81. dan, 83. epi, 85. rak, 86. Al-

ja, 25. Spela, 26. kope, 28. gondola, 30. stari, 32. neprestano, 35. devet, 38. reči, 40. omara, 42. pre-

tesne, 44. Iran, 46. sel, 47. ta, 48. utrinski, 49. tonem, 50. krotko, 51. VO, 14. kopar, 15. Everest, 18. tel-

ček, 17. ona, 24. DD, 25. 87, 27. Peru, 29. one, 30. stakniti, 31. potopis, 33. epi, 34. srnjak, 35. tek, 37. Er, 39. šlovica, 41. ml, 43. no-

ti, 45. NR, 52. RN, 53. ljubici, 54. juveit, 55. analiza, 56. gare, 58. nagibi, 59. asa, 60. hrt, 61. ica, 62. sij, 63. ko, 64. obdelan, 65. Sevnica, 66. ilirec, 71. RK, 72. car, 74. itak, 77. zala, 78. TA, 79. očet, 80. lire, 81. dan, 83. epi, 85. rak, 86. Al-

ja, 25. Spela, 26. kope, 28. gondola, 30. stari, 32. neprestano, 35. devet, 38. reči, 40. omara, 42. pre-

tesne, 44. Iran, 46. sel, 47. ta, 48. utrinski, 49. tonem, 50. krotko, 51. VO, 14. kopar, 15. Everest, 18. tel-

ček, 17. ona, 24. DD, 25. 87, 27. Peru, 29. one, 30. stakniti, 31. potopis, 33. epi, 34. srnjak, 35. tek, 37. Er, 39. šlovica, 41. ml, 43. no-

ti, 45. NR, 52. RN, 53. ljubici, 54. juveit, 55. analiza, 56. gare, 58. nagibi, 59. asa, 60. hrt, 61. ica, 62. sij, 63. ko, 64. obdelan, 65. Sevnica, 66. ilirec, 71. RK, 72. car, 74. itak, 77. zala, 78. TA, 79. očet, 80. lire, 81. dan, 83. epi, 85. rak, 86. Al-

ja, 25. Spela, 26. kope, 28. gondola, 30. stari, 32. neprestano, 35. devet, 38. reči, 40. omara, 42. pre-

tesne, 44. Iran, 46. sel, 47. ta, 48. utrinski, 49. tonem, 50. krotko, 51. VO, 14. kopar, 15. Everest, 18. tel-

ček, 17. ona, 24. DD, 25. 87, 27. Peru, 29. one, 30. stakniti, 31. potopis, 33. epi, 34. srnjak, 35. tek, 37. Er, 39. šlovica, 41. ml, 43. no-

ti, 45. NR, 52. RN, 53. ljubici, 54. juveit, 55. analiza, 56. gare, 58. nagibi, 59. asa, 60. hrt, 61. ica, 62. sij, 63. ko, 64. obdelan, 65. Sevnica, 66. ilirec, 71. RK, 72. car, 74. itak, 77. zala, 78. TA, 79. očet, 80. lire, 81. dan, 83. epi, 85. rak, 86. Al-

ja, 25. Spela, 26. kope, 28. gondola, 30. stari, 32. neprestano, 35. devet, 38. reči, 40. omara, 42. pre-

tesne, 44. Iran, 46. sel, 47. ta, 48. utrinski, 49. tonem, 50. krotko, 51. VO, 14. kopar, 15. Everest, 18. tel-

ček, 17. ona, 24. DD, 25. 87, 27. Peru, 29. one, 30. stakniti, 31. potopis, 33. epi, 34. srnjak, 35. tek, 37. Er, 39. šlovica, 41. ml, 43. no-

ti, 45. NR, 52. RN, 53. ljubici, 54. juveit, 55. analiza, 56. gare, 58. nagibi, 59. asa, 60. hrt, 61. ica, 62. sij, 63. ko, 64. obdelan, 65. Sevnica, 66. ilirec, 71. RK, 72. car, 74. itak, 77. zala, 78. TA, 79. očet, 80. lire, 81. dan, 83. epi, 85. rak, 86. Al-

ja, 25. Spela, 26. kope, 28. gondola, 30. stari, 32. neprestano, 35. devet, 38. reči, 40. omara, 42. pre-

tesne, 44. Iran, 46. sel, 47. ta, 48. utrinski, 49. tonem, 50. krotko, 51. VO, 14. kopar, 15. Everest, 18. tel-

ček, 17. ona, 24. DD, 25. 87, 27. Peru, 29. one, 30. stakniti, 31. potopis, 33. epi, 34. srnjak, 35. tek, 37. Er, 39. šlovica, 41. ml, 43. no-

ti, 45. NR, 52. RN, 53. ljubici, 54. juveit, 55. analiza, 56. gare, 58. nagibi, 59. asa, 60. hrt, 61. ica, 62. sij, 63. ko, 64. obdelan, 65. Sevnica, 66. ilirec, 71. RK, 72. car, 74. itak, 77. zala, 78. TA, 79. očet, 80. lire, 81. dan, 83. epi, 85. rak, 86. Al-

ja, 25. Spela, 26. kope, 28. gondola, 30. stari, 32. neprestano, 35. devet, 38. reči, 40. omara, 42. pre-

tesne, 44. Iran, 46. sel, 47. ta, 48. utrinski, 49. tonem, 50. krotko, 51. VO, 14. kopar, 15. Everest, 18. tel-

ček, 17. ona, 24. DD, 25. 87, 27. Peru, 29. one, 30. stakniti, 31. potopis, 33. epi, 34. srnjak, 35. tek, 37. Er, 39. šlovica, 41. ml, 43. no-

ti, 45. NR, 52. RN, 53. ljubici, 54. juveit, 55. analiza, 56. gare, 58. nagibi, 59. asa, 60. hrt, 61. ica, 62. sij, 63. ko, 64. obdelan, 65. Sevnica, 66. ilirec, 71. RK, 72. car, 74. itak, 77. zala, 78. TA, 79. očet, 80. lire, 81. dan, 83. epi, 85. rak, 86. Al-

ja, 25. Spela, 26. kope, 28. gondola, 30. stari, 32. neprestano, 35. devet, 38. reči, 40. omara, 42. pre-

tesne, 44. Iran, 46. sel, 47. ta, 48. utrinski, 49. tonem, 50. krotko, 51. VO, 14. kopar, 15. Everest, 18. tel-

ček, 17. ona, 24. DD, 25. 87, 27. Peru, 29. one, 30. stakniti, 31. potopis, 33. epi, 34. srnjak, 35. tek, 37. Er, 39. šlovica, 41. ml, 43. no-

ti, 45. NR, 52. RN, 53. ljubici, 54. juveit, 55. analiza, 56. gare, 58. nagibi, 59. asa, 60. hrt, 61. ica, 62. sij, 63. ko, 64. obdelan, 65. Sevnica, 66. ilirec, 71. RK, 72. car, 74. itak, 77. zala, 78. TA, 79. očet, 80. lire, 81. dan, 83. epi, 85. rak, 86. Al-

ja, 25. Spela, 26. kope, 28. gondola, 30. stari, 32. neprestano, 35. devet, 38. reči, 40. omara, 42. pre-

tesne, 44. Iran, 46. sel, 47. ta, 48. utrinski, 49. tonem, 50. krotko, 51. VO, 14. kopar, 15. Everest, 18. tel-

ček, 17. ona, 24. DD, 25. 87, 27. Peru, 29. one, 30. stakniti, 31. potopis, 33. epi, 34. srnjak, 35. tek, 37. Er, 39. šlovica, 41. ml, 43. no-

ti, 45. NR, 52. RN, 53. ljubici, 54. juveit, 55. analiza, 56. gare, 58. nagibi, 59. asa, 60. hrt, 61. ica, 62. sij, 63. ko, 64. obdelan, 65. Sevnica, 66. ilirec, 71. RK, 72. car, 74. itak, 77. zala, 78. TA, 79. očet, 80. lire, 81. dan, 83. epi, 85. rak, 86. Al-

ja, 25. Spela, 26. kope, 28. gondola, 30. stari, 32. neprestano, 35. devet, 38. reči, 40. omara, 42. pre-

tesne, 44. Iran, 46. sel, 47. ta, 48. utrinski, 49. tonem, 50. krotko, 51. VO, 14. kopar, 15. Everest, 18. tel-

ček, 17. ona, 24. DD, 25. 87, 27. Peru, 29. one, 30. stakniti, 31. potopis, 33. epi, 34. srnjak, 35. tek, 37. Er, 39. šlovica, 41. ml, 43. no-

ti, 45. NR, 52. RN, 53. ljubici, 54. juveit, 55. analiza, 56. gare, 58. nagibi, 59. asa, 60. hrt, 61. ica, 62. sij, 63. ko, 64. obdelan, 65. Sevnica, 66. ilirec, 71. RK, 72. car, 74. itak, 77. zala, 78. TA, 79. očet, 80. lire, 81. dan, 83. epi, 85. rak, 86. Al-

ja, 25. Spela, 26. kope, 28. gondola, 30. stari, 32. neprestano, 35. devet, 38. reči, 40. omara, 42. pre-

tesne, 44. Iran, 46. sel, 47. ta, 48. utrinski, 49. tonem, 50. krotko, 51. VO, 14. kopar, 15. Everest, 18. tel-

ček, 17. ona, 24. DD, 25. 87, 27. Peru, 29. one, 30. stakniti, 31. potopis, 33. epi, 34. srnjak, 35. tek, 37. Er, 39. šlovica, 41. ml, 43. no-

ti, 45. NR, 52. RN, 53. ljubici, 54. juveit, 55. analiza, 56. gare, 58. nagibi, 59. asa, 60. hrt, 61. ica, 62. sij, 63. ko, 64. obdelan, 65. Sevnica, 66. ilirec, 71. RK, 72. car, 74. itak, 77. zala, 78. TA, 79. očet, 80. lire, 81. dan, 83. epi, 85. rak, 86. Al-

ja, 25. Spela, 26. kope, 28. gondola, 30. stari, 32. neprestano, 35. devet, 38. reči, 40. omara, 42. pre-

tesne, 44. Iran, 46. sel, 47. ta, 48. utrinski, 49. tonem, 50. krotko, 51. VO, 14. kopar, 15. Everest, 18. tel-

ček, 17. ona, 24. DD, 25. 87, 27. Peru, 29. one, 30. stakniti, 31. potopis, 33. epi, 34. srnjak, 35. tek, 37. Er, 39. šlovica, 41. ml, 43. no-

ti, 45. NR, 52. RN, 53. ljubici, 54. juveit, 55. analiza, 56. gare, 58. nagibi, 59. asa, 60. hrt, 61. ica, 62. sij, 63. ko, 64. obdelan, 65. Sevnica, 66. ilirec, 71. RK, 72. car, 74. itak, 77. zala, 78. TA, 79. očet, 80. lire, 81. dan, 83. epi, 85. rak, 86. Al-

ja, 25. Spela, 26. kope, 28. gondola, 30. stari, 32. neprestano, 35. devet, 38. reči, 40. omara, 42. pre-

tesne, 44. Iran, 46. sel, 47. ta, 48. utrinski, 49. tonem, 50. krotko, 51. VO, 14. kopar, 15. Everest, 18. tel-

ček, 17. ona, 24. DD, 25. 87, 27. Peru, 29. one, 30. stakniti, 31. potopis, 33. epi, 34